

Kahan

PŘÍBRAM
810 LET

12 | MICHAL HASMAN, MANAŽER MOBILITY

Aut přibývá, ale veřejný prostor
není nafukovací

18 | PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ

Nejvíce pro mě znamená
svoboda

27 | TIP NA PODZIMNÍ VÝLET

Od Podolského mostu k jeho
historickému předchůdci

Jak na krizové situace

7 DNÍ PEUGEOT

**PRÁVĚ
TEĎ!**

Z TAKOVÉ NABÍDKY SE NEDÁ RADOVAT POTICHU

5 LET*
ZNAČKOVÉ
ZÁRUKY

PEUGEOT partnerství TotalEnergies

Spotřeba a emise CO₂ v kombinovaném provozu pro model 208 STYLE Turbo 100 MAN6: 5,2 l/100 km, 117–118 g/km, 2008 STYLE Turbo 100 MAN6: 5,7–6,1 l/100 km, 128–138 g/km. Foto je pouze ilustrativní. Nabídka 7 dní Peugeot je platná od 5. do 25. 10. 2026 a vztahuje se pouze na nákup nového osobního vozu. *Pětiletá značková záruka se skládá z běžné dvouleté záruky a následně ze servisní smlouvy FLEX CARE na úrovni Extended Care Premium 5 let/60 000 km.

AUTO ČERNÝ spol. s r.o., KONCESIONÁŘ PEUGEOT
Evropská 328, 261 01 Příbram, tel.: 318 622 585, www.peugeot-cerny.cz

- 8** NEJVĚTŠÍ HROZBY PRO PŘÍBRAMSKO:
JAK OBSTÁT V KRIZOVÝCH SITUACÍCH
- 12** AUT PŘIBÝVÁ, ALE VEŘEJNÝ PROSTOR NENÍ
NAFUKOVACÍ. ROZHOVOR S MICHALEM HASMANEM
- 14** PERNÍKOVÁ CHALOUPKA OSLAVÍ
SEDMDESÁT LET
- 18** PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ.
NEJVÍC PRO MĚ ZNAMENÁ SVOBODA
- 25** KDYŽ HUDBA SPOJÍ PŘÍBRAM S LEDREM.
KONCERT ITALSKÉHO ORCHESTRU NA SVATÉ HOŘE
- 27** OD PODOLSKÉHO MOSTU
K JEHO HISTORICKÉMU PŘEDCHŮDCI

PRÁVO I NEPSANÁ OBČANSKÁ POVINNOST. BĚŽTE K VOLBÁM A VOLTE

Uteklo to jako voda a budou zase volby. Osobně na ně koukám úplně jinou optikou než před čtyřmi, potažmo osmi, lety. Nekandiduji, neobhajuji mandát, končím se starostenskou misí. K volbám půjdu tedy s úplně stejným zámyslem, jako všichni ostatní, tedy vybrat si někoho, kdo se bude starat o moje město. Někoho, o kom jsem přesvědčený, že na to má, že mu jde o skutečnou správu věcí veřejných, někoho, kdo se nechce jen politicky vyvíhnout a zviditelnit.

Koho budu volit a proč ve volbách do zastupitelstva nebo do Senátu, to si teď pochopitelně nechám pro sebe. Jednak je to vcelku moje věc, a pak by to nebylo férové využívat prostor v městském zpravodaji pro nějakou politickou agitku.

Jednu věc ale k nadcházejícím volbám říct chci. Běžte k volbám a volte! Nejen, že na to máte právo, ale do značné míry je to i nepsaná občanská povinnost. Někomu se můj postoj možná nebude líbit, ale podle mého by si člověk, který nešel k volbám z vlastního rozhodnutí, neměl po následující čtyři roky na nic stěžovat, na nic nadávat a nic kritizovat. Když už vám jsou volby jedno, může vám být jedno, co z nich vzejde. Nemyslíte?

Komunální volby jsou více o osobnostech a méně o stranách. Volič má příležitost podpořit konkrétní lidi bez ohledu na to, zda jsou v kolonce jedné nebo druhé strany. Argument, že „nemám koho volit“, je tedy zcela neplatný. Kandidátů je víc než dost.

Ať už se rozhodnete volit koholiv, přeji vám šťastnou volbu. Nejen pro vás, ale pro budoucnost našeho města.

Jan Konvalinka
starosta města Příbram

Příbram spustila nový městský web	4
Volby do zastupitelstva a Senátu	6
Do konce listopadu se podávají návrhy na Cenu města Příbrami 2027	14
Výstava ve Svatohorských sadech přibližuje krajinné relikty	15
Belvedere prošel za dva roky opravami za devět milionů korun	16
Stezka Vojtěch-Litavka má nové lavičky a informační panely	17
Když zrak nestačí. SONS Příbram pomáhá lidem zorientovat se v životě	20
Kocouři jsou na novou sezonu připraveni	22
11 věcí, které možná nevíte o půlmaratonu	23
Podzemní ohlédnutí	24
Příběhy z Březového vrchu XXX.: krutý život za sedmileté války	28
Podezřelé nálezy	30
Kalendář akcí	31

Městský zpravodaj Kahan publikuje příspěvky autorů a autorek po redakčním výběru a úpravě. Za obsahovou správnost odpovídají autoři. Většina textů má spíše informativní charakter, v rubrikách Polemika, Názory, Úvodník, Anketa či Rozhovor ale mohou být uvedeny názory a postoje, které nemusí vyjadřovat pohled redakce nebo členů redakční rady. Redakce přijímá příspěvky občanů i zastupitelů na kahan@pribram.eu.

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází 11× ročně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR EI1726 v nákladu 15 400 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen 1 výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor komunikace a cestovního ruchu, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor komunikace a cestovního ruchu, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Vladimír Karpíšek, Miroslav Peterka, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 30. září do 7. října. Foto na titulní straně: generováno AI.

Dětské dílničky na farmářských trzích

Oživte si sobotu 17. října návštěvou farmářských trhů, které tentokrát potěší i malé návštěvníky. Vedle stánků s čerstvou zeleninou, voňavým pečivem a lokálními produkty na vás čekají kreativní podzimní dílničky pro děti. Podzim je plný barev a přírodních materiálů, které přímo vybízejí k tvoření. V našem tvořivém stánku si děti budou moci vyrobit podzimní dekoraci. Domů si tak odnesou nejen skvělou náladu, ale i vlastnoručně vyrobenou památku.

■ Romana Kadeřábková
Obecní živnostenský úřad

Třímetrové sečené pásy

Sečení porostů kolem dálnice D4 zajišťuje Via Salis Operations, provozovatel koncesionáře Via Salis. Celková rozloha zelených ploch, o které firma pečuje, činí bezmála 1 100 000 m². V zájmu bezpečnosti a zajištění dostatečného výhledu řidičů, ale také kvůli správnému odtékání dešťové vody se podle provozovatele prioritně sečou třímetrové pásy bezprostředně přiléhající k dálnici. Tyto plochy se nejčastěji sečou přímo z dálnice pomocí automobilu se speciální nástavbou v rámci tzv. mobilní uzavěry. Plochy a náspy ve větší, než třímetrové vzdálenosti od vozovky jsou na D4 Via Salis z velké části osety směsí s vysokým podílem lučních bylin

a květin. Její složení bylo konzultováno s odborníky z Mendelovy univerzity tak, aby obsahovala jen rostliny, které jsou přirozené pro tuto oblast. Takzvané divoké louky se sečou dvakrát ročně a jejich údržba poskytuje podmínky pro růst světlomilných bylin s pestrobarevnými květy produkujícími nektar. Takové porosty jsou pak prostředím pro včely, čmeláky nebo motýly. Kromě zelených ploch pečuje operátor i o keřovou výsadbu a nedávno vysazené stromy, speciální péči věnuje výsadbě rostlin na odpočívkách. Via Salis Operations používá pro údržbu travních porostů dvě pásové rádiově řízené svahové sekačky MTM, kolovou svahovou sekačku Spider nebo nově pořízenou pásovou sekačku AS 990 Tahr RC, která „umí“ i svahy se sklonem 55 stupňů. U špatně dostupných míst, kam se sekačky nedostanou, ale nastupují pracovníci Via Salis Operations s kosaми nebo křovinořezy.

Začalo veřejné bruslení

Na zimní stadion se vrací pravidelné veřejné bruslení. Bruslí se každou sobotu a neděli od 14.00 do 16.00 v malé hale. Vstupné na dvě hodiny činí 90 korun, držitel Senior ID karty platí 40 korun a nebruslící doprovod 10 korun. Na zimním stadionu odstartovalo rovněž bruslení pro seniory, které probíhá ve velké hale. Od 4. října bude v časech veřejného bruslení k dispozici také půjčovna bruslí. Služby půjčovny a broušení bruslí přímo neprovozuje SZM, zajišťuje je firma VS Sport.

Příbram spustila nový městský web

Město Příbram spustilo nový webový portál pribram.eu. Internetová prezentace nahrazuje dosavadní řešení a má sloužit jako hlavní zdroj informací o městě a městském úřadu. Součástí projektu byla kromě změny vzhledu také nová informační architektura a zavedení nového redakčního systému. Podle města byl při návrhu kladen důraz na přehlednost a dostupnost informací pro veřejnost. Mezi nové funkce patří pokročilé vyhledávání, které má umožnit procházení veřejně dostupných dat města. Systém je podle radnice připraven také na případné budoucí využití nástrojů umělé inteligence.

Den otevřených dveří

Příbramská pobočka Centra pro neslyšící a nedoslýchavé pořádá ve středu 7. října od 9.00 do 13.00 Den otevřených dveří. Akce se koná na adrese Žežická 193. Pro více informací můžete volat na telefonní číslo 603 570 340.

Mladé hudební talenty míří do Příbrami

V sobotu 10. října v 17.00 se v Estrádním sále Divadla A. Dvořáka uskuteční repríza závěrečného představení 3. ročníku Letní školy zpěvu Březnice. Mladí zpěváci pracovali pod vedením lektorů - Jevhena Shokala, Lady Soukupové a Kláry Kovařikové za klavírního doprovodu Martina Marka. Po letní premiéře na zaplněném nádvoří Jezuitské koleje v Březnici mají i Příbramští příležitost prožít atmosféru plnou operních, operetních a muzikálových melodií. Pořadatelem koncertu je spolek Březnická Camerata pod vedením Květoslavy Ciznerové.

Příprava na rekonstrukci bazénu a ČOV je v další fázi

Město Příbram pokročilo v procesu veřejných zakázek pro dvě nejrozsáhlejší stavby v posledních letech. Od začátku roku běží tzv. jednací řízení s uveřejněním na Nový plavecký bazén Příbram. Jedná se o nadlimitní veřejnou zakázku na novostavbu plaveckého bazénu a úpravy bezprostředního okolí včetně potřebné přípravy území, potřebných demolí, realizace přeložek a vybudování přípojek a inženýrských sítí a dalších součástí stavby. Zvolená metoda je design & build (navrhni a postav), která byla nedávno použita např. při výstavbě parkovacího domu. V průběhu prázdnin proběhla jednací fáze s jednotlivými účastníky. Nyní město připravuje podmínky výzvy pro podání finálních nabídek ze strany jednotlivých účastníků.

Druhou významnou zakázkou je rekonstrukce čistírny odpadních vod (ČOV). Jedná se o změnu dokončené stavby. Samotné objekty určené k umístění (čerpací stanice vratného a přebytečného kalu, termofilní reaktor, nový plynojem, objekt pro zpracování biometanu, rozšíření objektu zahušňování kalu, nová kogenerační jednotka, těžební plynovod, nová dešťová kanalizace, rozšíření zpevněných ploch) jsou novou stavbou. Účelem rekonstrukce je optimální funkce a docílení co nejvyšší účinnosti čištění při použití nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodnění odpadních vod. Záměry o rekonstrukci podali nabídky, u nichž aktuálně probíhá jejich posouzení a hodnocení.

Služby nelze kombinovat ani sňat. Akce platí při zakoupení nových dioptrických obrub a vybranými brýlovými čočkami HOYA. Více informací Vám poskytne pracovník Axis Optik. Dioptrické brýle jsou zdravotnickým prostředkem třídy I, a slouží ke korekci zrakové vad.

JEDNO SKLO ZDARMA

Axis Optik: Příbram – Pražská 149, **Březnice** – Rožmitálská 143
www.axis-optik.cz

AXIS OPTIK

Oblékáme Vaše oči

invia

Zima v exotice

📍 Příbram, Střelecká 27

☎ 775 914 277

✉ pribram@invia.cz

**Zima, kterou si zamilujete.
Přijďte, poradíme.**

Přednáškový cyklus Příbramské domy

Státní okresní archiv Příbram zve veřejnost na přednáškový cyklus s názvem Příbramské domy. Přednášet bude Věra Smolová. Cyklus zahrnuje tři podzimní termíny: středa 14. října - Dům U Černého orla na náměstí T. G. Masaryka; středa 11. listopadu - Dům Holých na náměstí T. G. Masaryka; 9. prosince 2026 - Lékárna U Bílého lva na náměstí T. G. Masaryka. Akce se uskuteční ve Státním okresním archivu Příbram v ulici Edvarda Beneše 337, vždy od 17.30. Vstup na přednášky je volný a prostory jsou bezbariérově přístupné. Zájemci o rezervaci míst mohou kontaktovat organizátory na telefonním čísle 311 000 701 nebo e-mailem soka-pribram@soapraha.cz.

Až 200 tisíc korun pro odolnější města a krajinu

Nadace Partnerství ve spolupráci se společností Strabag otevírá třetí ročník grantového a asistenčního programu Pro odolná města a zdravou krajinu. Města a obce po celé České republice mohou získat až 200 000 korun na projekty, které jim pomohou lépe zvládat vedro, přívalové deště i sucho. Celkem se v rámci grantu rozdělí 1,4 milionu korun na realizace přírodních adaptivních opatření v intravilánech obcí. Žádosti jsou otevřeny do 15. října 2026. Finanční podpora je určena obcím, školám, spolkům, příspěvkovým organizacím, družstvům, církevním organizacím a dalším oprávněným právními osobám. Žádost o grant je možné podat na webu nap.grantys.cz.

Volby do zastupitelstva a Senátu

Ve dnech 9. a 10. října se uskuteční komunální a 1. kolo senátních voleb. Případné druhé kolo voleb do třetiny Senátu Parlamentu ČR proběhne o týden později. Dodání hlasovacích lístků zajišťuje městský úřad a voliči by je měli obdržet nejpozději tři dny před dnem voleb. Někdy okolnosti tomuto doručení brání (neoznačení poštovní schránky, přeplněnost např. informačními letáky apod.). V případě, že volič neobdrží volební lístky do poštovní schránky, získá je ve volební místnosti. Množství ve volební místnosti je však omezeno. Proto je potřeba, aby si voliči, kterým byl hlasovací lístek doručen, jej přinesli k volbám s sebou.

Úřední obálky a hlasovací lístky pro jednotlivé volby jsou od sebe barevně odlišeny. Do obecních zastupitelstev jsou šedé, pro volby do senátu žluté. Volební místnosti se v pátek 9. října otevrou od 14.00 do 22.00, následující den od 8.00 do 14.00. Volební komise ověřuje totožnost a státní občanství České republiky na základě: občanského průkazu; cestovního, diplomatického nebo služebního pasu České republiky anebo cestovního průkazu.

Platné způsoby, jak upravit hlasovací lístek ve volbách do obecních zastupitelstev, jsou tři. Volič může volit pouze jednu stranu, a to označením (křížkem) v záhlaví lístku před jejím názvem. Tím dá hlas kandidátům strany v pořadí podle hlasovacího lístku a v počtu, kolik členů zastupitelstva se v obci volí. Druhou možností je označit konkrétní osoby z kterékoli volební strany. Počet takto preferovaných kandidujících je opět určen limitem zastupitelů, v Příbrami tedy lze označit maximálně 25 jmen. Poslední způsob kombinuje předchozí dva - křížkem označíte jednu volební stranu a dále v rámečku před jménem další kandidáty z ostatních (libovolných) volebních stran.

Do Senátu zůstává jen jedna varianta, jak volit. Volič vybere jeden hlasovací lístek kandidáta, pro kterého se rozhodl hlasovat, a nijak ho neupravuje. Důležité je pravidlo shodné pro všechny volby, že do obálky se vkládá pouze jeden hlasovací lístek, jinak zůstane hlas neplatný. Vzhledem k souběhu voleb je třeba dbát také na shodu barev hlasovacích lístků a úředních obálek. Pokud bude šedý hlasovací lístek v oranžové obálce nebo naopak, hlas nebude započítán.

Do příbramského městského zastupitelstva kandidují tyto subjekty (řazeno abecedně): ANO 2011; Komunistická strana Čech a Moravy; Přátelé Příbrami a Březových Hor, KDU-ČSL; Příbram zdola - Sdružení Pirátů, Zelených a nezávislých kandidátů; Příbramáci pro Příbram; Příbramští patrioté ODS; Spojenci; Svoboda a přímá demokracie (SPD) s podporou PRO Právo Respekt Odbornost; Šance pro Příbram - Naše Česko.

O místo v Senátu za volební obvod Příbram se ucházejí (řazeno podle čísla kandidátky): Petr Štěpánek (STAN), Barbora Daňhová (ANO), Pavel Vermach (SMS), Josef Šorna (SPD + PRO), Simona Luftová (Zelení + Piráti) a Frank Thomas Podstatzky-Lichtenstein (ČZS).

Podrobnější informace včetně výsledků po volbách jsou k dispozici na webu volby.gov.cz. Kahan 9/2026 (v archivu na kahan.pribram.eu) také zveřejnil kompletní seznam volebních okrsků v Příbrami.

Do Příbrami míří bývalý šéf budějovického oddělení vražd

Trojnásobný vrah z nedalekého Milevska, vražda prostitutky u Lipna nebo případ dvojnásobného vraha z Českých Budějovic. O těchto skutečných kriminálních případech bude 4. října v Příbrami vyprávět Václav Hýsek, bývalý šéf budějovického oddělení vražd. Václav Hýsek, který u jihočeské policie strávil řadu let, přijede do Příbrami společně se spoluautorem knih *Budějovická mordparta: Skutečné zločiny z jihu Čech* Pavlem Pechouškem. Večer v kinosále Divadla A. Dvořáka bude věnován skutečným případům, jejich vyšetřování a práci kriminalistů, kteří stáli přímo u jejich objasňování. Václav Hýsek ukáže, jak vypadá práce kriminalistů od prvních hodin vyšetřování až po odhalení pachatele.

„U těchto případů člověk nikdy nezapomene na první chvíli, kdy se o nich dozvěděl. Každá vražda je jiná a každé vyšetřování přináší něco nového. Člověk ale zároveň musí dokázat oddělit emoce od práce,“ říká Václav Hýsek. Součástí večera budou také vzpomínky na zákulisí vyšetřování a na práci kriminalistů, která zůstává veřejnosti často skrytá. Reč bude o tom, jak se zajišťují stopy, jak kriminalisté postupují při pátrání po pachateli nebo co rozhoduje o úspěchu vyšetřování.

■ Rubriku zpracoval: Stanislav D. Břeň

inzerce

**STAVBY
REKONSTRUKCE
KAMENICKÉ
PRÁCE**

605 105 260
www.erowegroup.cz

S našimi roletami ovládnete teplo.

- ➔ V zimě pomáhají udržet teplo uvnitř.
- ➔ V létě ochladí interiér až o 10°C.
- ➔ Méně hluku, více soukromí a větší pocit bezpečí.

*Akce **Montáž zdarma** platí při objednávkách do 31. 10. 2026.
Pro více informací načtěte QR kód.

www.almma.cz E - almma@almma.cz T - 222 590 590

Technické služby města Příbrami, p.o. vás zvou na

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ TECHNICKÝCH SLUŽEB

areál TS - U Kasáren 6

10. 10. 2026
10:00 - 15:00

výtěžek z akce
půjde na psí útulek
v Lazci

Těšit se můžete na:

- prohlídku areálu
- ukázkou techniky
- občerstvení
- stánek psího útulku
- stánek re-use centra
- zábavu pro děti
- miniburzu květin

kudy k nám

VINNÝ KOŠT

Vinný košt &
festival chutí **17.10.2026**

11.00 - 22.00

PŘÍBRAM

• Náměstí T.G.Masaryka

Vína z Čech a Moravy • Moderní gastronomie
Hudební program po celý den

www.vinnykost.cz

PRODÁM VAŠI NEMOVITOST.

DOMOV
REALITNÍ KANCELÁŘ

- RYCHLE A ZA NEJVYŠŠÍ CENU
- KOMPLETNÍ PRÁVNÍ SERVIS
- SPOLEHLIVOST

JAN SYBLÍK ☎ **603 363 935**

INFO@JANSYBLIK.CZ

SPECIALISTA NA PŘÍBRAM

DEN
OTEVŘENÝCH DVEŘÍ
MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY
22. října 2026

Těšíme se na setkání s Vámi!

9:00 - 15:00

- ✓ náhled do výuky
- ✓ setkání s vedením
- ✓ prohlídka prostorů
- ✓ prostor pro Vaše otázky

+420 723 800 123 info@allstarsschool.cz
+420 727 812 348

15:00
představení
nové střední školy
**ALL STARS
SCHOOL LYCEUM**

Největší hrozby pro Příbramsko: jak obstát v krizových situacích

Povodně, epidemie, sucho, rozsáhlý výpadek elektřiny nebo migrační vlna. Analýza rizik v ORP Příbram ukázala, které mimořádné události mohou nejvíce ovlivnit život obyvatel regionu. Odborníci zároveň vysvětlují, jaká opatření mohou přijmout obce i samotné domácnosti, aby krizové situace zvládly co nejlépe.

Krizové situace si většina lidí spojuje s událostmi, které se odehrávají daleko od jejich domovů. Analýza rizik pro ORP Příbram však upozorňuje, že některé hrozby mohou zasáhnout i místní obyvatele a výrazně ovlivnit každodenní život. Mezi nejzávažnější patří povodně, epidemie, dlouhodobé sucho, rozsáhlý blackout a migrační vlna. „Tyto situace se vyznačují vysokou pravděpodobností výskytu, významným dopadem na infrastrukturu a nutností rychlé reakce orgánů krizového řízení,“ říká Dana Máchová, referentka krizového řízení Městského úřadu Příbram.

OD POVODNÍ K MIGRAČNÍ VLNĚ

Jedno z nejvýznamnějších rizik v ORP Příbram představuje povodeň. Území zahrnuje řadu vodních toků a lokalit s historickým výskytem záplav. Povodeň může způsobit rozsáhlé škody na majetku, narušit dopravu, ohrozit životy obyvatel a vyžadovat evakuaci.

Z hlediska zdraví obyvatel patří mezi nejpravděpodobnější hrozby epidemie. „Vysoká hodnota rizika odráží jak pravděpodobnost výskytu, tak rozsah dopadů na zdravotní systém, ekonomiku i každodenní život. Šíření infekčních nemocí může vést k přetížení zdravotnických zařízení, omezení služeb a nutnosti zavádět mimořádná opatření,“ vysvětluje Dana Máchová.

Rizikem, které se v posledních letech výrazně zvyšuje, je sucho. Ohrožuje zásobování vodou, zemědělskou produkci, lesní porosty i kvalitu života obyvatel. Dlouhodobý nedostatek srážek může vést k omezením odběru vody, zvýšenému riziku požárů a ekonomickým ztrátám.

Okamžitý dopad na všechny oblasti života – od zdravotnictví a sociálních služeb přes dopravu až po zásobování obyvatel – má výpadek elektřiny ve velkém rozsahu. „ORP Příbram je závislá na stabilní energetické infrastruktuře, a proto je toto riziko významné i přes nižší pravděpodobnost výskytu,“ uvádí Dana Máchová.

Migrační vlna může znamenat zvýšené nároky na kapacity obcí, sociální služby, zdravotnictví i bezpečnostní složky. „Dopad závisí na rozsahu a rychlosti přílivu osob. ORP Příbram musí být připravena na koordinaci ubytování,

základní péče a integrace, což může představovat výraznou zátěž pro místní infrastrukturu,“ informuje Dana Máchová.

Uvedené krizové situace představují podle Dany Máchové největší riziko pro obyvatele ORP Příbram, protože kombinují vysokou pravděpodobnost výskytu, rozsáhlé dopady na zdraví a infrastrukturu a nutnost rychlé reakce. Jejich zvládnutí vyžaduje připravenost obcí a koordinaci složek IZS. Jak se však může i běžná domácnost připravit na krizové situace?

DLOUHODOBÝ BLACKOUT

Bezprostředně po výpadku

- Zachovat klid, ověřit situaci u sousedů.
- Šetřit baterie mobilních telefonů, vypnout nepotřebné funkce.
- Používat svíčky a baterky bezpečně, nikdy v blízkosti hořlaviny.
- Omezit otevírání lednice a mrazáku – potraviny vydrží déle.

Zásoby a vybavení

- Pitná voda alespoň na tři dny (min. 3–5 litrů na osobu/den).
- Trvanlivé potraviny, které nevyžadují vaření.
- Powerbanky, náhradní baterie, rádio na baterie.
- Lékárnička, základní léky, dokumenty.
- Hotovost – platební terminály nefungují.

Chování během výpadku

- Sledujte informace přes rádio na baterie nebo autorádio.
- Omezte cestování – semaforey a čerpací stanice nefungují.
- Pomáhejte sousedům, zejména seniorům a osobám se zdravotním omezením.
- Dodržujte pokyny obce a IZS, připravte se na možnost evakuace.

POVODĚŇ

Před povodní (při varování)

- Připravit evakuační zavazadlo (doklady, léky, pití, jídlo, oblečení).
- Přemístit cennosti a dokumenty do vyšších pater.
- Zajistit dům: vypnout elektřinu, uzavřít plyn a vodu.

- Přesunout vozidlo na bezpečné místo.

- Připravit zvířata na přesun.

Během povodně

- Nevstupovat do vody – může být kontaminovaná, hlubší, rychlejší.
- Nejezdit autem zatopenými úseky.
- Dodržovat pokyny IZS, nevracet se do ohrožených míst.
- Vyhnout se mostům a břehům – hrozí podemletí.

Po opadnutí vody

- Do domu vstupovat až po povolení IZS nebo obce.
- Nepoužívat elektrické spotřebiče, dokud je nezkontroluje odborník.
- Větrat, dezinfikovat, likvidovat kontaminované potraviny.
- Hlásit škody obci a pojišťovně.

EVAKUACE OBYVATELSTVA

Co si vzít s sebou? Osobní doklady, peníze, platební karty; mobil, nabíječku, powerbanku; léky, zdravotní pomůcky; pitnou vodu a jídlo na 24 hodin; teplé oblečení, hygienické potřeby; věci pro děti (pleny, jídlo, oblíbená hračka); věci pro domácí zvířata (krmivo, očkovací průkaz).

Chování při evakuaci

- Řiďte se pokyny policie, hasičů a obce.
- Pomozte sousedům, kteří potřebují asistenci.
- Nezdružujte se balením nad rámec nezbytného.
- Uzavřete dům, vypněte elektřinu, plyn a vodu.
- Používejte určené evakuační trasy a shromaždiště.

Občané mají k dispozici brožuru 72 hodin – Jak přežít první tři dny bez pomoci, kterou v loňském roce vydal stát. Publikace obsahuje praktické rady, jak se připravit na mimořádné události, jaké mít doma zásoby a jak postupovat při výpadku energií, povodni či evakuaci. Brožura je dostupná online a její doporučení jsou plně využitelná i v podmínkách ORP Příbram. Ke stažení je na webu města pribram.eu (sekce Krizové řízení) nebo pod odkazem 72h.gov.cz.

VEŘEJNÉ KRYTÍ CIVILNÍ OBRANY NEEXISTUJÍ

V souvislosti s agresí Ruska na Ukrajině se vrátila otázka využití veřejných krytů civilní obrany. Podle Dany Máchové neexistuje v ORP Příbram funkční síť veřejných krytů civilní obrany, které by byly připravené k okamžitému využití obyvatelstvem. „Stejně jako ve většině ČR jsou původní kryty z období studené války zrušené, převedené na jiné využití, nebo technicky neudržované. Město Příbram dnes zajišťuje ochranu obyvatelstva především evakuací, improvizovaným ukrytím a krizovým řízením, nikoli provozem stálých krytů,“ dodává Dana Máchová.

Jak podpořit druhé v těžkých chvílích

- Mluvíme s nimi otevřeně a s respektem.
- Dáme jim prostor, aby vyjádřili své obavy a emoce.
- Nasloucháme a nesoudíme je.
- Snažíme se udržovat běžný denní režim.
- Umožníme jim, aby se zapojili do řešení situace způsobem, který zvládnou.

Na webových stránkách opatruj.se lze najít jak důležité kontakty na krizové linky pro psychologickou pomoc, tak i řadu užitečných informací o péči o duševní zdraví.

Zdroj: 72 hodin. Jak se připravit na krizové situace a společně je zvládnout?

Na zkušenosti a doporučení pro krizové situace jsme se ptali také zdravotníků, hasičů, krajských hygieniků, vojáků či policistů.

Středočeští záchranáři nejčastěji vyjždějí k dopravním nehodám, požárům, nejrůznějším úrazům a dalším zdravotním komplikacím. „V regionu se mohou objevit také povodně, vichřice, sněhové kalamity nebo jiné technické havárie. Lidé v krizových situacích často zpanikaří, špatně vyhodnotí situaci, zbytečně riskují vlastní bezpečnost nebo neposkytnou základní první pomoc. Častou chybou je také nepřesné oznámení místa události a nedodržování pokynů záchranářů,“ říká Monika Nováková, vedoucí tiskového referátu Zdravotnické záchranné služby Středočeského kraje. Pokud jde o doporučení ze strany záchranářů, pak by měla mít každá domácnost alespoň dobře vybavenou lékárníčku se základními obvazy, náplastmi, dezinfekcí, rukavicemi, nůžkami a základními léky. „Pro případ rozsáhlejší krizové situace je vhodné mít také zásobu pitné vody, trvanlivých potravin, svítilnu, náhradní baterie, powerbanku,“ doplňuje Monika Nováková.

ÚNIK NEBEZPEČNÉ CHEMIKÁLIE

Jedním z krizových scénářů je únik nebezpečné chemické látky. Příbramští hasiči a další složky IZS např. pravidelně nacvičují postup při úniku čpavku na zimním stadionu. „K úniku nebezpečné chemické látky může dojít v důsledku havárie v dopravě, v průmyslu, při přepravě nebo skladování at' už chybou obsluhy, vadou materiálu, nebo technologickou chybou. Nejběžnější chemické látky, s kterými se můžeme setkat, jsou chlor a amoniak,“ uvádí příručka Pro případ ohrožení, kterou vydalo generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

Co dělat při úniku nebezpečných látek:

- urychleně opusťte ohrožené místo;
- co nejdříve se ukryjte v uzavřené místnosti ve vyšších patrech budovy;
- uzavřete a utěsněte okna a dveře;
- vypněte ventilaci/klimatizaci;
- uhasťte otevřený oheň;
- sledujte zprávy v hromadných informačních prostředcích;
- připravte si prostředky improvizované ochrany: při úniku chloru můžete použít k ochraně dýchacích cest kapesník namočený v roztoku jedlé sody; při úniku amoniaku pak namočte kapesník do roztoku kyseliny citronové nebo octu;
- v případě pokynu si připravte evakuační zavazadlo;
- na pokyn opusťte budovu.

OMEZIT ŠÍŘENÍ ONEMOCNĚNÍ

Jaký je pohled Krajské hygienické stanice? „Při výskytu závažnější nemoci či epidemie by lidé vždy, když pocítí příznaky nemoci, měli co nejrychleji vyhledat lékaře, který po vyšetření rozhodne o další léčbě,“ říká Dana Šalamunová, tisková mluvčí Krajské hygienické stanice Středočeského kraje. V případě přenosného infekčního onemocnění (žloutenka, gastroenteritida apod.) pak postupovat podle pokynů krajské hygienické stanice a dodržovat opatření, která uloží s cílem zabránit šíření onemocnění.

S příchodem podzimu a chladnějšího počasí roste riziko šíření virových a bakteriálních re-

spiračních onemocnění (chřipka, covid-19, bronchitida apod.). „Proto je již nyní dobré posílit imunitu (dostatečný přísun vitaminů, ideálně v přírodní podobě, pohyb, otužování, dostatečný spánek). Před začátkem sezony respiračních onemocnění, ideálně v říjnu či listopadu, je dobré uvažovat o preventivním očkování proti chřipce a covidu-19, zejména patříte-li do rizikové skupiny – senioři nad 65 let, chronicky nemocní pacienti, děti, zdravotnický personál,“ vysvětluje Dana Šalamunová.

K dalším možným epidemiologickým rizikům patří sporadická infekční onemocnění, rodinné výskyty, případně hromadný výskyt infekčních onemocnění (průjemová onemocnění – nejčastěji salmonelóza, kampylobakteriáza, virové gastroenteritidy). Na ty se podle Dany Šalamunové připravit nelze, v obecné rovině je ale možné riziko onemocnění snížit řádnou hygienou rukou, dodržováním hygienických pravidel při zpracování syrového masa (zejména nekrájet po syrovém masu na stejném prkénku zeleninu, která není určena k tepelnému zpracování, aniž prkénko předtím umyjeme, a pečlivě si mýt ruce), dostatečnou tepelnou úpravou stravy, pitím vody ze známých zdrojů nebo pečlivým omýváním ovoce a zeleniny.

ARMÁDA JE NA KRIZE PŘIPRAVENA

Při krizových situacích na území státu se do pomoci civilnímu obyvatelstvu pravidelně zapojuje Armáda ČR. Podle tiskového a informačního důstojníka 13. dělostřeleckého pluku Jince Petra Vaníčka mají ozbrojené síly k dispozici nejen potřebné personální kapacity, ale také technické a materiální prostředky, organizační zázemí a odborný výcvik, které umožňují rychlé nasazení při mimořádných událostech.

Petr Vaníček připomněl např. své zkušenosti z povodní v roce 2002, kdy se jako voják základní služby podílel na záchranných a likvidačních pracích v postižených oblastech. „Role armády se ukázala jako skutečně nenahraditelná,“ říká. Podle něj je významná nejen samotná pomoc v terénu, ale také schopnost koordinace a nasazení většího množství lidí i techniky v krátkém čase. Další výrazné zapojení armády podle něj představovala pandemie covidu-19. Vojáci tehdy pomáhali ve zdravotnických zařízeních nebo při zajišťování logistických úkolů. „Kdo v těch nemocnicích nebyl, těžko mu něco vysvětlovat,“ vzpomíná Petr Vaníček na tehdejší situaci.

Zkušenosti má také z pomoci při nedávných povodních na Jesenicku. Přestože dnes působí převážně na štábní pozici, přihlásil se do nasazení dobrovolně, stejně jako řada jeho kolegů. Vyzdvihl vysoké pracovní nasazení vojáků i spolupráci s dobrovolníky z řad veřejnosti. „Vděčnost v očích lidí, kterým jsme pomáhali, se nedá popsat, to se musí zažít,“ uvádí.

V souvislosti s ochranou obyvatelstva upozorňuje na význam krizové připravenosti. Na základě vlastního terénního a dotazníkového šetření, které před několika lety realizoval v Příbrami, se podle něj mezi obyvateli objevují nejasnosti týkající se např. stavu krytů civilní ochrany nebo zajištění zásobování v případě mimořádných událostí. Podle Petra

Co se může v krizové situaci změnit?

- Z kohoutku nepoteče voda.
- Nepůjde elektřina.
- Přestane fungovat telefon, televize a internet.
- Nikde si nevyzvedneme léky.
- Nebudeme moci běžně vařit a ohřívat jídlo.
- Přestane fungovat topení.
- Obchody budou zavřené nebo v nich nic nekoupíme.
- Nezaplatíme platební kartou.
- Toaletu bude možné spláchnout pouze jednou.
- Na čerpacích stanicích nenatankujeme.
- Přestane jezdit hromadná doprava.

Zdroj: 72 hodin. Jak se připravit na krizové situace a společně je zvládnout? Příručka je ke stažení na 72hodin.gov.cz.

Vaníčka je důležité věnovat tématu ochrany obyvatelstva a krizové připravenosti zvýšenou pozornost a pravidelně vyhodnocovat skutečný stav připravenosti státu i jednotlivých regionů. Odborníci dlouhodobě upozorňují, že informovanost veřejnosti a připravenost na mimořádné situace patří mezi klíčové prvky zvládnutí krizových stavů.

OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ VČETNĚ ŠKOL

Pavel Truxa, komisař Krajského ředitelství Policie Středočeského kraje, upozorňuje, že informace, jak předcházet různým typům útoku a reagovat na ně, jsou uvedeny na nových stránkách policie – policie.gov.cz/prevence. Je zde rozpracována např. problematika ochrany tzv. měkkých cílů. „Měkké cíle lze definovat jako objekty, prostory nebo akce, které jsou charakterizované častou přítomností vyššího počtu osob a současně absencí či nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům (nádraží a další dopravní uzly, obchodní centra, sportovní a kulturní akce, náboženské či turistické objekty, veřejné instituce, náměstí, školy, nemocnice a další). Ochrana měkkých cílů spočívá primárně v ochraně lidí, kteří jsou cílem páchaného násilného útoku (teroristický útok, útok tzv. aktivního útočníka, hybridní hrozby),“ uvádí Policie ČR.

V posledních 15 letech se policie více zaměřuje na možnost ozbrojených útočníků ve školách. Zájem o tuto problematiku vzrostl zejména po tragické události na střední škole ve Žďáru nad Sázavou v roce 2014. Mezitím však došlo k některým dalším napadením tohoto druhu – nejzávažnější byl útok střelce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v roce 2023. V této souvislosti stojí za zmínku, že v loňském roce vybudovalo město Příbram interní kamerový systém ZŠ Školní, který je prostřednictvím tísňových tlačítek napojen na městskou policii.

■ Stanislav D. Břeň

Jak je Příbram připravena na krizi

Hlavní téma toto vydání jsme věnovali přípravě na krizové situace. Redakce Kahanu současně požádala o vyjádření kluby v příbramském zastupitelstvu. Položili jsme jim otázku: „Jak hodnotíte připravenost Příbrami na mimořádné situace (krizové stavy, výpadky energií, kybernetické útoky či bezpečnostní hrozby)?“ Publikujeme stanoviska klubů, které v anketě reagovaly, a to v abecedním pořadí od A k Z.

JAN KONVALINKA, ANO 2011

Při vzniku jakékoliv mimořádné události hraje naše město významnou úlohu nejen ve vztahu ke svým obyvatelům, ale i ve vztahu k celému regionu. Starosta města je předsedou Bezpečnostní rady ORP (obce s rozšířenou působností) a jeho úkolem je koordinovat postup jednotlivých složek a institucí.

Mimořádných situací jsme během uplynulých let zažili několik. Kromě těch přírodních a živelních tu byli covid, který pro oblast krizového řízení přinesl do té doby nepoznané výzvy. Více než kdy jindy se při vzniku mimořádné situace prokáže vzájemná propojenost složek IZS a dalších institucí. Jsou vybudovány a průběžně aktualizovány komunikační kanály tak, aby v případě nutnosti bezvadně fungovaly.

Město má připravené nebo aktuálně připravuje scénáře pro různé situace - i pro blackouty, i pro kybernetické útoky. Je vytipována a systematizována struktura klíčových systémových prvků, u nichž je požadavek na bezpodmínečnou funkčnost i za mimořádných situací. V oblasti kybernetické bezpečnosti nás čeká upgrade na lepší technologie s lepší odolností proti útokům. I nyníjší systémy jsou na velmi dobré úrovni.

V případě blackoutu umíme přejít na záložní zdroje energie, máme možnost využít dodavatele pohonných hmot, jejichž čerpání do vozidel a agregátů nutně není závislé na elektrické energii. Zajištění bazálního chodu města ve smyslu úřadu samotného a nejdůležitějších agend je zajištěné.

Z vlastních zkušeností z oblasti bezpečnostního a krizového řízení musím říct, že všechno

stojí a padá na profesionalitě, znalosti, a hlavně zkušenosti jednotlivých aktérů. Zažili jsme toho společně s hasiči, Policií, Záchranou službou i armádou a dalšími opravdu dost. Jsme zvyklí spolupracovat a všichni víme, co máme v případě krize dělat. Jako „insider“ mohu s absolutním klidem říct, že naše město je schopné obstát v lečjaké nečekané či mimořádné situaci.

SIMONA LUFTOVÁ, PIRÁTI

Bezpečnost obyvatel musí být jednou ze základních priorit města. Příbram má funkční krizové řízení, profesionální složky integrovaného záchranného systému i zkušenosti s řešením různých mimořádných situací. Pozitivně vnímám také skutečnost, že město v posledních letech investovalo do posílení kybernetické bezpečnosti svých informačních systémů.

Zároveň si myslím, že musíme být připraveni i na nové typy hrozeb. Vedle povodní či jiných krizových stavů jde např. o dlouhodobější výpadky energií, kybernetické útoky nebo narušení kritické infrastruktury. Město se těmto tématům věnuje a v minulosti zpracovalo také krizové scénáře pro případ energetických problémů.

Jako zastupitelka jsem přesvědčena, že připravenost nelze brát jako samozřejmost. Je potřeba pravidelně prověřovat krizové plány, ověřovat připravenost klíčových městských institucí a průběžně investovat do odolnosti města. Právě v krizových situacích se totiž ukáže, jak dobře je město schopné chránit své obyvatele a zajistit fungování základních služeb. Válka na Ukrajině i rostoucí bezpečnostní rizika v Evropě nám připomínají,

že bezpečnost a odolnost společnosti nejsou samozřejmostí. O to důležitější je, aby město bylo na mimořádné situace dobře připravené, mělo funkční krizové plány, odolnou infrastrukturu a občany, kteří vědí, jak se v krizových situacích zachovat.

JIŘÍ NOVOTNÝ, SPD

Každé město ze zákona musí mít zpracované plány pro případ mimořádných událostí. To vychází přímo ze zákona. Nejprve považují za důležité, abychom objasnili, co je to mimořádná událost (MU). Jde o škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Nepochybujeme o tom, že město Příbram má na přírodní i antropogenní mimořádné události plány vzorně zpracované. Tyto plány (směrnice) musí být uloženy u vedení města a jím pověřených zaměstnanců. Nepochybně budou uloženy i v trezoru u Hasičského záchranného sboru, v nemocnici, na Policii ČR, případně jimi bude disponovat i Armáda ČR. Podle mého soudu by plány měly být v režimu utajení, aby se k nim nedostaly nepovolané osoby, a to z prostého důvodu: např. antropogenní mimořádná událost - teroristé pomocí trhaviny odstřelí zimní stadion. Nastane únik čpavku do okolí, tlaková vlna poškodí budovy v okolí - nebudou po určitou dobu obyvatelné, musí být provedena následná evakuace osob z tohoto okolí a ty musí být převezeny na bezpečné místo. A právě teroristé by pak věděli, kam tyto osoby budou převezeny, a tam by mohl být připraven další útok, protože by zde měli velké množství obyvatel na jednom malém místě. „Ideální“ měkký cíl.

Ani my, zastupitelé, nejsme s těmito plány seznámeni. Nicméně dokážu odhadnout, jak by asi město postupovalo. Osobně mám s těmito situacemi zkušenosti z Armády ČR, kde jsem se s těmito plány (směrnici) setkával a mám tento obor vystudovaný. Jedná se o velice obsáhlé materiály, kde se každé město, nejenom Příbram, musí vypořádat s otázkami MU přírodní - sucho, vydatné srážky, extrémní vítr, povodeň, epidemie, epityfie (hromadné nákazy polních kultur), epizootie (hromadné nákazy zvířat) aj.

MU antropologické - terorismus, kyberútoky, narušení dodávek vody, elektřiny, plynu, migrační vlny, až po útok zbraní hromadného ničení. Tyto plány nelze zpracovat za měsíc. Nicméně se musí aktualizovat podle platné legislativy a podle rozvoje daného regionu. Musí být zpracovány a aktualizovány skutečnými odborníky.

■ Rubriku zpracoval:
Stanislav D. Břeň

Obědy pro veřejnost

Cena oběda vč. polévky 110 Kč

Pouze výdej do vlastních jídelnosáčů:

Domov seniorů Březové Hory,
K Dolu Marie 154, Příbram VI

Případně do jednorázových nádob za příplatek.

Více informací k objednání stravy

na tel.: 326 555 951

JAN BAČKOVSKÝ
VERONIKA BROMOVÁ
VÁCLAV BOŠTÍK
TOMÁŠ ČISAŘOVSKÝ
JIŘÍ DAVID
STANO FILKO
KRIŠTOF KINTERA
VLADIMÍR KOKOLIA
PETR KVÍČALA
PETR LYSÁČEK
MARTIN MAINER
FRANTIŠEK MATOUŠEK
VLADIMÍR MERTA
KAREL NEPRAS
MICHAL NESÁZAL
JAN PISTĚK
OTTO PLACHT
JIŘÍ PŘÍHODA
JAROSLAV RŮNA
FRANTIŠEK SKÁLA
JIŘÍ SOPKO
VÍT SOUKUP
VÁCLAV STRATIL
ANTONÍN STRÍŽEK
ADRIENA ŠIMOTOVÁ
KATEŘINA VINCOUROVÁ
ALEŠ VESELY
MARGITA TITLOVÁ YLOVSKÝ
JOSEF ŽÁČEK

INVENTURA

Devadesátky Karla Babička

30.9.26–10.1.27

GFDP Galerie Františka Chrástky v Příbrami Galerie Františka Chrástky v Příbrami
Týdenní kina: 2011-19. Příbram 1
Otevření středy – neděle 12.00 – 18.00

Divadlo A. Dvořáka Příbram

19/10
19.00 • Velká scéna

26/10
16.00 • Velká scéna

Marc Norman, Tom Stoppard, Lee Hall

Zamilovaný Shakespeare

režie Milan Schejbal

divadlopribram.eu MĚSTO PŘÍBRAM

Aut přibývá, ale veřejný prostor není nafukovací

Městská mobilita není jen o autech a dopravních zácpách. V Příbrami se dotýká každého, kdo ráno nebo večer hledá místo k zaparkování, jede autobusem do práce, prochází se po chodníku, sedne na kolo nebo se po městě pohybuje na elektrokoloběžce. Jaké jsou dnes největší dopravní problémy Příbrami a proč se tolik pozornosti věnuje právě parkování a zónám placeného stání? Jak najít rovnováhu mezi potřebami řidičů, chodců, cyklistů a cestujících veřejnou dopravou, když má každý na dopravu jiný pohled a veřejný prostor není nafukovací? A proč je důležité přemýšlet nejen o tom, kolik máme parkovacích míst, ale také o tom, komu mají sloužit? Odpovědi jsme hledali s projektovým manažerem městské mobility Michalem Hasmanem.

Michal Hasman, manažer městské mobility.

KDYŽ SE ŘEKNE MĚSTSKÁ MOBILITA V KONTEXTU PŘÍBRAMI, CO SI POD TÍM MAJÍ OBYVATELÉ KONKRÉTNĚ PŘEDSTAVIT? JE TO JEN DOPRAVA, NEBO MNOHEM ŠIRŠÍ TÉMA?

Když bych měl odpovídat obecně a úřednický, tak je určitě pod městskou mobilitou potřeba hledat témata veškeré dopravy, která vás napadne. Od té nejviditelnější - automobilové, autobusové, motocyklové, cyklistické a pěší - až po stále se rozšiřující fenomén elektrokoloběžek. Městská mobilita je tedy ve výsledku všechno, co souvisí s tím, jak se lidé po městě pohybují a jak k tomu využívají veřejný prostor. A právě ten je omezený a musí sloužit různým skupinám lidí. Nejde tedy jen o to, kde jezdí auta, ale také kde lidé chodí, kde parkují, kudy jezdí na kole nebo jak se dostávají do práce a za službami.

JAKÉ JSOU DNES NEJVĚTŠÍ DOPRAVNÍ VÝZVY, SE KTERÝMI SE MĚSTO POTÝKÁ?

Opět se odrazím od té nejrozšířenější a nejvíce skloňované problematiky. Auta, parkování, zóny a s tím související otázky dnes patří mezi největší výzvy, které Příbram řeší. Velkým tématem je příprava ZPS, tedy zón placeného stání, parkovací plochy, ale také komunikace

s obyvateli a jejich pochopení pro navrhovaná opatření. Právě u dopravy je přitom důležité rozlišovat mezi občanem a obyvatelem města. Občanem je v tomto případě člověk s trvalým bydlištěm, zatímco obyvatel může ve městě skutečně žít, ale nemusí zde být trvale hlášený. Z pohledu dopravy a parkování je to poměrně zásadní rozdíl. Město musí především vnímat to, kdo v něm reálně žije a pohybuje se, nejen brát údaje v evidenci obyvatel.

MĚSTO MUSÍ ZOHLEDŇOVAT POTŘEBY ŘIDIČŮ, CESTUJÍCÍCH VEŘEJNOU DOPRAVOU, PĚŠÍCH I CYKLISTŮ. JAK NAJÍT ROVNOVÁHU MEZI ČASTO ROZDÍLNÝMI ZÁJMY TĚCHTO SKUPIN?

Je to těžká otázka. Rovnováha se hledá opravdu těžko, protože každý z těchto způsobů dopravy má své potřeby a své zastánce. Paradoxně nejzranitelnější skupina, tedy chodci a cyklisté, má často pocit, že jí není věnována dostatečná pozornost. Cyklisté, kteří řeší cyklostezky, nabíječky, stojany na kola a celkovou kvalitu infrastruktury. Podobně se musíme dívat i na potřeby pěších a lidí, kteří využívají veřejnou dopravu. A v neposlední řadě jsou tu stovky nespokojených řidičů, kteří dnes a denně bojují s nedostatkem parkovacích míst.

Každá z těchto skupin má samozřejmě svůj pohled a svůj důvod, proč považuje právě své potřeby za důležité. Úkolem města je hledat řešení, které bude fungovat pokud možno pro všechny, ale zároveň je potřeba si přiznat, že nikdy nebude možné vyhovět úplně každému.

PARKOVÁNÍ JE TÉMA, KTERÉ BUDÍ EMOCE V KAŽDÉM MĚSTĚ. JAK SE DÍVÁTE NA ZAVEDENÍ ZÓN PLACENÉHO STÁNÍ V PŘÍBRAMI?

Začnu od sebe a od začátku. Jsem člověk, který již více než 23 let působí ve státní a veřejné správě. Dá se říct, že mám nějakou zkušenost a každá pozice, kterou jsem vykonával - nyní je to moje čtvrtá, mi dává nový náhled na konkrétní problematiku. Na této pozici působím bez pár týdnů druhý rok a na úřadu jsem téměř čtvrtý rok.

Zkušenosti jsou samozřejmě různorodé a pohled každého jednotlivce se bude logicky lišit. Můj pohled je takový, že ZPS jsou potřebné v lokalitách, které jsou výrazně využívány lidmi, zejména „Nepříbramáky“, k odložení vozidel a pokračování autobusem, nebo lidmi jako já, kteří sem dojíždějí za prací.

Také fenomén čtyř aut pro čtyři členy domácnosti by měl každého donutit k zamyšlení,

že zkrátka veřejný prostor není nafukovací. Když se většina města stavěla, vozidla nebyla vůbec a později je neměl zdaleka každý. Dnes se ale počet aut zvyšuje a prostor, ve kterém mají parkovat, zůstává prakticky stejný. Nemůžeme proto očekávat, že problém vyřešíme jen tím, že budeme hledat další a další místa, kam auta odstavit.

JAKÉ KONKRÉTNÍ KROKY MĚSTO PODNIKÁ PRO ZLEPŠENÍ PODMÍNEK PRO PĚŠÍ?

Průběžně se opravují chodníky, schody, mosty a lávky. Technicky toto zajišťuje Odbor investic a rozvoje města a existuje rozsáhlý seznam míst doporučených a potřebných k úpravám a rekonstrukcím. Je to přitom oblast, kde člověk změny možná nevnímá tak výrazně jako například u velkého dopravního projektu. Opravený chodník nebo schody ale ve výsledku ovlivňují každodenní život lidí, kteří dané místo používají.

PŘÍBRAM SE ZAPOJUJE DO PODPORY CYKLISTICKÉ DOPRAVY. JAKÝ JE AKTUÁLNÍ STAV CYKLISTICKÉ INFRASTRUKTURY A KDE VIDÍTE PROSTOR PRO DALŠÍ ROZVOJ?

Cyklistická infrastruktura v Příbrami se dobře rozvíjí, ale určitě je stále prostor pro její další zlepšení. Nejde přitom jen o budování jednotlivých cyklostezek, ale především o to, aby na sebe jednotlivé úseky navazovaly a vznikala smysluplná bezpečná síť. Na přípravě dalších cyklostezek pracujeme a zároveň hledáme možnosti, jak trasy propojit i s okolními obcemi. Čerstvě bylo podepsáno memorandum o spolupráci s obcí Háje.

Tento proces je ale kromě finanční náročnosti mnohdy problematický i z pohledu majetkových poměrů pozemků a ochoty vlastníků jednat. A právě majetkové vztahy bývají v podobných případech jednou z věcí, které člověk zvenku nemusí vůbec vidět. Může se zdát jednoduché říct, že někde postavíme cyklostezku, ale pokud potřebný pozemek není ve vlastnictví města, situace se výrazně komplikuje.

ŘADA LIDÍ STÁLE VNÍMÁ AUTOMOBIL JAKO NEJPOHODLNĚJŠÍ ZPŮSOB DOPRAVY. JAK LZE MOTIVOVAT OBYVATELE, ABY ČASTĚJI VYUŽÍVALI JINÉ ZPŮSOBY PŘEPRAVY?

Opět to vezmu na svém příkladu. Jsem z vesnice poblíž Hořovic. Musím se autobusem dostat z vesnice do Hořovic - v 5.14 vyjždím z domova, v 5.26 jedu busem, v 5.35 jsem v Hořovicích a v 5.45 odjíždí přípoj na Příbram. V práci jsem v 6.50. Cenově to oproti vozidlu

Michal Hasman

Na pozici projektového manažera městské mobility v Příbrami, která je začleněna pod Odbor silničního hospodářství, působí druhým rokem. Na Městském úřadu Příbram pracuje téměř čtyři roky. Ve státní a veřejné správě působí 23 let, v minulosti např. jako tajemník Městského úřadu Hořovice a Zdice nebo správce dotací na Finančním úřadu v Berouně. Vystudoval Vysokou školu politických a společenských věd.

vychází v mém případě přibližně na polovinu, ale časově jsem ztratil při cestě dlouhé zhruba 25 kilometrů asi hodinu a půl na jednu cestu. To je poměrně zásadní rozdíl.

Těžko pak umím lidem jako já, kteří přijíždějí z vesnic, vysvětlit tu výhodu nechat auto doma. Pokud má veřejná doprava konkurovat autům, musí být především rychlá, spolehlivá a cenově zajímavá. Jediné, co podle mě bude fungovat, jsou finance. Jakmile bude rozdíl v ceně mezi autem a veřejnou dopravou dostatečně výrazný, začne řada lidí o změně způsobu dopravy uvažovat i přesto, že cesta může trvat o něco déle. Ekonomická motivace je v tomto směru podle mě nejsilnější.

Jiná je ovšem situace u těch, kteří se přesouvají z jedné strany Příbrami na druhou. Tam už může být veřejná doprava, kolo nebo obyčejná chůze velmi rozumnou alternativou k autu. Tito lidé by podle mě měli více přemýšlet nejen o pohodlí, ale také o svém zdraví. Pokud jedu přes celé město, nemusí být vždy nutné sednout do auta. Někdy může být rychlejší a příjemnější dojít pěšky, jet na kole nebo využít veřejnou dopravu.

MĚSTO SE PODÍLÍ NA AKCÍCH, JAKO JE DEN MĚSTSKÉ MOBILITY NEBO VÝZVA 10 000 KROKŮ. MAJÍ PODOBNÉ KAMPANĚ SKUTEČNÝ DOPAD NA CHOVÁNÍ LIDÍ?

Výzvy 10 000 kroků se jako koordinátor aktivně účastním dvakrát ročně, v dubnu a říjnu, vystupuji ze své komfortní zóny a nachodím někdy i dvakrát více kroků než v ostatních měsících. Je to určitě osvěta, ale zároveň může mít taková akce výborný dopad na zdraví a budoucí návyky každého z nás. Pokud lidé, kteří se účastní poprvé, u tohoto pohybu zůstanou, protože zjistí, že je to vlastně skvělé, pak to svůj smysl jednoznačně má.

JAKOU ROLI HRAJÍ MODERNÍ TECHNOLOGIE A DATA PŘI PLÁNOVÁNÍ DOPRAVY V PŘÍBRAMI?

Technologie a data podle mě mohou být při plánování dopravy velmi užitečné, i když osobně s nimi zatím nepracuji v takové míře, jakou bych si představoval. Určitě by smart telematika a další vychytávky mohly pomoci efektivněji parkovat. Mám na mysli například návštěvu s informacemi o dostupnosti parkovacích míst, chytrá čidla a podobná řešení. Pokud člověk dopředu ví, kde je volné parkovací místo, nemusí zbytečně projíždět ulicemi a hledat ho. To může ve výsledku znamenat

méně zbytečných jízd a také lepší využití stávající parkovací kapacity. Do budoucna bych proto určitě chtěl, aby město dokázalo data a moderní technologie využívat více. Nejde přitom o to mít co nejvíce „chytrých“ zařízení, ale využívat je tam, kde mají skutečný přínos.

POKUD BYSTE MĚL VYZDVIHNOUT JEDEN PROJEKT NEBO OPATŘENÍ Z POSLEDNÍCH LET, KTERÉ PODLE VÁS NEJVÍCE PŘÍSPĚLO KE KVALITNĚJŠÍMU POHYBU PO MĚSTĚ?

To je pro mě trochu těžká otázka, protože bych nerad vyzdvihoval jeden konkrétní projekt na úkor ostatních. Za poslední roky se jich podařilo připravit a dokončit více a každý z nich má svůj význam. I když se této problematice věnuji necelé dva roky, za tu dobu jsem měl možnost vidět, kolik práce za jednotlivými projekty stojí.

Pro mě je každý podařený projekt něčím výjimečným, protože za každým z nich bylo, vyjma financí, také mnoho práce a úsilí. Člověk často vidí až výsledný projekt, ale za ním je spousta jednání, příprav, administrativy a dalších kroků, které nejsou na první pohled vidět.

CO BY SE PODLE VÁS MĚLO DO BUDOUČNA ZMĚNIT, ABY BYLO MĚSTO BEZPEČNĚJŠÍ, DOSTUPNĚJŠÍ A PŘÍJEMNĚJŠÍ PRO VŠECHNY OBYVATELE?

Určitě pokračovat v opravách komunikací, chodníků a v průběžném rozšiřování parkovacích ploch. Mluvím ale o desítkách míst ročně, což stejně neodpovídá navyšujícímu se trendu nárůstu počtu vozidel. Zároveň je potřeba přihlídnout ke carsharingu a podobným možnostem. Pokud se podaří některé způsoby dopravy sdílet nebo efektivněji využívat, může to do budoucna pomoci řešit i tlak na parkování. Výsledkem by mělo být město, ve kterém se dobře žije a kde má člověk možnost zvolit si způsob dopravy podle toho, co právě potřebuje.

CO BYSTE VZKÁZAL OBYVATELŮM, KTERÍ MAJÍ POCIT, ŽE DOPRAVNÍ ZMĚNY VE MĚSTĚ JSOU ZBYTEČNÉ NEBO JIM KOMPLIKUJÍ ŽIVOT? NAPŘÍKLAD ZÓNY PLACENÉHO STÁNÍ, ALE NEJEN ONY.

Je dobré podívat se na to, kvůli komu se ZPS zavádějí, komu mají pomoci a co mají řešit. Mám-li řekneme 10 000 parkovacích míst a chci na nich zaparkovat 30 000 vozidel, není to možné. Veřejný prostor má své limity a nemůžeme ho donekonečna přizpůsobovat rostoucímu počtu aut.

Zároveň bychom měli být féroví sami k sobě. Pokud má někdo možnost parkovat ve vlastním dvoře nebo garáži, ale z pohodlnosti nechává auto dlouhodobě na veřejném prostoru, zabírá místo někomu, kdo jinou možnost nemá. A právě v tom může i ZPS pomoci nastavit pravidla tak, aby veřejný prostor sloužil co nejlépe lidem, kteří ho skutečně potřebují.

Nejsem Příbramák, ale „jen“ obyvatel nájemního bytu. Přihlas se sem k pobytu, odváděj daně do města a pak něco požaduj. Neparazituj svými odpady, svým autem a podobně. Ale zároveň si nenechávej své domnělé právo do všeho mluvit a všechno kritizovat, když sám nic neměníš.

Myslím, že bychom se obecně měli snažit dívat na dopravu trochu širším pohledem. Veřejný prostor je společný a omezený. Pokud chceme, aby město fungovalo, musíme si uvědomit, že nemůže být všechno současně dostupné všem bez jakýchkoliv omezení. Některá pravidla a změny mohou být nepříjemné, ale jejich smyslem by mělo být právě to, aby se ve městě dlouhodobě žilo lépe.

■ Stanislav D. Břeň

inzerce

STAVEBNÍ POZEMEK

POZEMEK V CENTRU PŘÍBRAMI

1 419 m²

PRO RODINNÝ DŮM NEBO ŘADOVOU ZÁSTAVBU

1419m²

CELÝ INZERÁT NA WEBU

janbouchal.cz

NEMOVITOSTI • QR = PŘÍMÝ ODKAZ

JAN BOUCHAL

607 225 468

jan.bouchal@re-max.cz

Perníková chaloupka oslaví sedmdesát let

Zářijový Kahan přinesl obsáhlý redakční materiál o novinkách v příbramských školách. Z technických důvodů se do něj nedostal příspěvek z MŠ Perníková chaloupka, který publikujeme nyní.

Ilustrační foto: MŠ Perníková chaloupka

Naše mateřská škola připravila v novém školním roce pro děti i rodiče tradiční oblíbené aktivity, ale i některé novinky. Začali jsme adaptačním týdnem pro nové děti. Respektu-

jeme individuální potřeby dítěte i rodiny a přejeme si, aby vstup do kolektivu vrstevníků byl co nepříjemnější. Starší děti čeká kurz plavání, návštěvy solné jeskyně, škola v přírodě a nově

cvičení s trenérem. Nebude chybět výběr z nabídky odpoledních zájmových aktivit, které vedou naše učitelky zdarma.

Všichni se během celého školního roku můžeme těšit na oslavy tradic, návštěvy Hornického muzea Příbram, Svaté Hory, knihovny nebo dopravního hřiště. Připravena je i pestrá nabídka divadelních představení, koncertů, projektových dnů, eko programů či výletů za poznáváním a společným prožitkem. S jejich přehledem se můžete seznámit na webu naší školky.

V rámci projektových dnů si děti v loňském roce vyzkoušely programy Sensory Play, ve kterém pokračujeme další nabídkou činností a her pro rozvoj tvořivosti, fantazie a zapojení všech smyslů. Na školní zahradě mohou děti využít nový mobilní vodní prvek a houpáčku. Nadále pokračuje projekt Mezi námi. Jedná se o mezigenerační setkávání v Domě seniorů na Březových Horách, které nám přináší radost ze společně tráveného času, prohlubuje u dětí empatii, sociální citění a úctu ke starší generaci.

Školní rok 2026/2027 bude ale pro nás ještě něčím výjimečný. Na jaře 2027 tomu bude 70 let, co byla naše školka otevřena. Čeká nás tedy narozeninová oslava, na které moc rádi přivítáme hosty a bývalé zaměstnankyně, které našim - vašim dětem dávaly lásku, úsměv a pocit bezpečí.

■ Radka Štáhlavá
MŠ Perníková chaloupka

Do konce listopadu se podávají návrhy na Cenu města Příbrami 2027

Návrhy na Cenu města Příbrami pro rok 2027 bude možné podávat od 1. října do 30. listopadu 2026. Cena města Příbrami je oceněním udělovaným za významný přínos k rozvoji města Příbrami a regionu. Mohou ji získat jednotlivci, právnické osoby či kolektivy. Cena může být udělena také „in memoriam“.

Až do konce listopadu mohou občané předkládat návrhy osobností pro udělení Ceny města Příbrami 2027. Návrhy mohou zasílat prostřednictvím formuláře, který je možné vyplnit online na webu pribram.eu. Případně ho lze stáhnout do počítače a vyplněný poslat e-mailem na adresu cenamesta@pribram.eu, nebo ho odevzdat v Informačním centru města Příbram na adrese Pražská 129. Ve formuláři je třeba uvést jméno navrhovatele a kontakt. Na anonymní návrhy nebude brán zřetel. V případě nominace kolektivu je třeba uvést kontakt na jeho zástupce.

Doručené návrhy posuzuje pracovní skupina, jejíž členy jmenuje starosta města Příbram. Pra-

covní skupina návrhy vyhodnotí a doporučí radě města vhodného kandidáta či kandidáty. Rozhodnutí, kdo z uvedených kandidátů ocenění získá, náleží zastupitelstvu města. Cena města Příbrami bude předána během závěrečného koncertu Hudebního festivalu Antonína Dvořáka. Vyznamenaný obdrží skleněnou trofej vyrobenou firmou Preciosa a pamětní list.

Zajímavou odměnu získá také jeden z navrhovatelů, který bude vylosován ze všech dodaných formulářů (návrhů) na jednání pracovní skupiny. Výherce obdrží dárkový poukaz do Divadla A. Dvořáka Příbram v celkové hodnotě 1000 korun a knihu o příbramském regionu.

PŘEHLED LAUREÁTŮ

2021: Hana Ročňáková, Josef Velfl, in memoriam Antonín Dvořák III
2022: Jiří Dohnal
2023: Jan Chvalník st.
2024: Michal Bodnár
2025: Věra Smolová, Pavel Nový
2026: Cech příbramských horníků a hutníků

■ Jana Klímová
Městský úřad Příbram

Jana v dluhové pasti znovu získala kontrolu nad penězi

Paní Jana (jméno klientky bylo změněno) je samoživitelka a sama pečuje o dospívajícího syna. Už v minulosti se dostala do vážných finančních potíží, kvůli kterým vstoupila do oddlužení. Soud na konci procesu shledal, že vynaložila dostatečné úsilí splatit z dluhu maximum a zbývajcí jí odpustil. Jenomže její finanční situace se nelepšila a postupně se zadlužila znovu.

Nové úvěry si paní Jana brala na chod domácnosti, na výdaje spojené se synovým studiem, a nakonec půjčky sloužící hlavně k úhradě splátek starších úvěrů - uvízla v dluhové spirále. Vstoupit do oddlužení znovu ale nemohla. Bránila tomu zákonná desetiletá lhůta od vydání rozhodnutí o osvobození z doplacení neuhrazeného dluhu. Nakonec se obrátila na naši příbramskou dluhovou poradnu.

Splátky už převyšovaly její měsíční mzdu, z obav z exekucí byla ve špatném psychickém stavu a neviděla žádné východisko. Nejprve jsme společně vytvořily přehled všech úvěrů. To, že výše splátek převyšovala příjmy paní Jany, nasvědčovalo, že úvěrové společnosti pravděpodobně dostatečně neprověřovaly schopnost zájemkyně o úvěr splácet, což je

jejich zákonná povinnost. Mimochodem podobné to bylo i v případě úvěrů, kvůli kterým už v minulosti vstoupila do oddlužení. S klientkou jsme proto připravily návrhy smírných řešení. Někteří věřitelé na ně přistoupili hned, jiní za přispění Finančního arbitra.

Už po odeslání návrhů bylo na paní Janě znát, že se jí ulevilo. Přestala mít pocit, že je na vše sama, a její psychický stav se začal zlepšovat. Během spolupráce si paní Jana našla také nové zaměstnání, začala pracovat se svým rozpočtem s větší rozvahou a měnit způsob, jakým řeší nečekané výdaje. Platí, že samotné oddlužení ani jednorázové vyřešení dluhů nestačí, pokud se nezmění příčiny zadlužování. Cílem našeho dluhového poradenství proto není jen snížit počet závazků, ale také pomoci člověku znovu získat kontrolu nad penězi.

Po necelém roce spolupráce je finanční situace paní Jany stabilizovaná. Způvodních osmi úvěrů splácí už jen dva, a i ty by měla mít brzy doplacené. Jedna ze společností jí navíc vrátila 8000 korun, které zaplatila nad rámec skutečně vypůjčené částky.

Odborné sociální poradenství se zaměřením na dluhovou problematiku finančně podporuje město Příbram. Příbramská pobočka funguje na náměstí T. G. Masaryka 3 (778 880 736, 778 460 518).

■ **Martina Jelínková**
Člověk v tísni

Výstava ve Svatohorských sadech přibližuje krajinné relikty

Město Příbram se několik let ve spolupráci se studiem-relinkt věnuje tématu krajinných relikvů. Výsledky této spolupráce jsou představeny prostřednictvím panelové výstavy ve Svatohorských sadech.

Výstava ve Svatohorských sadech trvá do poloviny letošního října.

Foto: Eva Švehlová

Každé město, každá obec má na svém území stopy minulosti, tedy zaniklé cesty, staré sady, aleje, mokřady, poutní stezky nebo například jako zde v Příbrami pozůstatky hornické činnosti. Všechny tyto zaniklé prvky dodnes utvářejí krajinu a zároveň mohou nabídnout nové možnosti. „Příbram se tématu krajinných relikvů věnuje již několik

let s cílem poznat a využít potenciál historických prvků v krajině, zlepšit její propustnost, propojit město s okolím a hledat možnosti, jak některým zaniklým nebo zapomenutým místům vrátit jejich význam,“ říká starosta Jan Konvalinka.

Jaká byla dosavadní cesta projektu? 2024: zpracování studie krajinných relikvů pro Pří-

bram a okolí, která zmapovala zaniklé cesty, historické sady, stromořadí, mokřady, poutní trasy, důlní relikty a další prvky krajiny a navrhla možnosti jejich obnovy a propojení; 2025-2026: workshopy pro veřejnost a zástupce města, zaměřené na představení studie, diskusi nad jednotlivými lokalitami a hledání priorit pro další postup; září 2025: zahájení obnovy zaniklé cesty mezi Lesoparkem Litavka a Kozičínem, jednoho z konkrétních opatření navržených ve studii.

Podívat se na Příbram a její okolí trochu jiným pohledem je možné díky panelové výstavě Krajinné relikty. Na výstavě, která je instalována ve venkovní galerii Svatohorských sadů (nad sportovním areálem), se dozvíte, co všechno se podařilo v krajině Příbrami a okolí objevit, jaké možnosti obnovy studie navrhuje a jak mohou zaniklé cesty, sady, voda v krajině nebo důlní dědictví přispět k lepšímu propojení města s okolní krajinou.

Panelová výstava bude otevřena do poloviny října.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Belvedere prošel za dva roky opravami za devět milionů korun

Hotel Belvedere v Příbrami v posledních dvou letech prochází rozsáhlými opravami a technickými úpravami. Cílem investic je průběžná obnova objektu, zajištění bezpečného provozu a zlepšení technického stavu budovy i jejího zázemí. Vyplyvá to z podkladů Odboru investic a rozvoje města.

V roce 2026 byly do konce srpna realizovány práce v celkové hodnotě přibližně 6,42 milionu korun včetně DPH. Nejvýznamnější akcí byla oprava terasy, která zahrnovala samotné stavební práce, technický dozor, koordinaci bezpečnosti práce i navazující elektroinstalační úpravy. Součástí letošních investic byla také výměna zásobníku teplé vody o objemu 800 litrů, instalace systému předehřevu vody ve strojovně, opravy osvětlení a uzemnění terasy, kamenické opravy soklu budovy nebo výměna kulových ventilů vzduchotechniky.

PŘEHLED HLAVNÍCH OPRAV REALIZOVANÝCH V ROCE 2026:

Oprava terasy (včetně dodatku): 5 880 717 korun
Výměna zásobníku vody 800l: 160 801 korun
Předehřev vody ve strojovně: 60 367 korun
Kabeláž osvětlení terasy: 41 062 korun
Kordinátor BOZP - oprava terasy: 30 250 korun

Technický dozor - oprava terasy: 59 895 korun
Oprava svítidla na terase: 25 875 korun
Oprava uzemnění: 4765 korun
Kamenické opravy soklu: 97 710 korun
Kulové ventily vzduchotechniky ve strojovně: 57 737 korun

Opravy a investice probíhaly také v roce 2025, kdy objem oprav dosáhl téměř 2,68 milionu korun včetně DPH. Mezi největší akce patřila oprava střechy, havarijní oprava požárního vodovodu a obnova vodoměrné soustavy. V průběhu roku byly odstraněny havarijní stavy na rozvodech vody a vzduchotechnice, proběhly opravy výtahů podle servisních zpráv a byly zpracovány projektové podklady pro opravu terasy.

MEZI DALŠÍ PRÁCE REALIZOVANÉ V ROCE 2025 PATŘILY:

Výmalba prádelny: 6528 korun
Výmalba šatny: 40 560 korun
Výměna skla dveří ve vestibulu: 10 697 korun

Kotvení potrubí ve vinárně (havarijní oprava): 19 689 korun
Oprava prasklého potrubí teplé vody (havarijní oprava): 19 841 korun
Podesty vzduchotechniky v kuchyni (havarijní oprava): 43 002 korun
Projekt opravy terasy: 60 000 korun
Rozpočet opravy terasy: 20 000 korun
Opravy všech výtahů podle servisní zprávy: 176 361 korun
Oprava střechy: 1 195 101 korun
Projektové práce (hydrant a vodoměrná soustava): 28 435 korun
Oprava požárního vodovodu (havarijní stav): 810 179 korun
Oprava vodoměrné soustavy (havarijní stav): 253 496 korun

■ Stanislav D. Břeň

Příbramská galerie získala originální Drtikolovy fotografie

Galerie Františka Drtikola Příbram se může pyšnit souborem devatenácti originálních fotografií z díla Františka Drtikola, které získala do vlastnictví. Osmnáct fotografií galerie zakoupila, devatenáctý snímek, portrét Tomáše Garrigua Masaryka, získala darem od stávajícího místostarosty města.

Drtikolův snímek prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka.

Repro foto: Galerie Františka Drtikola

Příbramská galerie nese jméno významného fotografa Františka Drtikola, kterému je zde věnována také stálá výstava. Nyní se galerii podařilo získat do sbírky celkem devatenáct Drtikolových originálů. „Jak už to bývá, k objevení fotografií přivedla ředitelku galerie náhoda a příprava výstavy prací Marka Thera, která je naplánována na rok 2028. Zmíněný umělec paní ředitelku upozornil na soubor fotografií objevený v jednom z pražských starožitnictví, a věci se daly do pohybu,“ říká místostarosta Miroslav Peterka.

Galerie Františka Drtikola zajistila odborné posouzení objevených snímků. Profesor Vladimír Birgus, historik fotografie a znalec Drtikolovy tvorby, potvrdil autenticitu snímků. Galerie následně osmnáct z devatenácti originálních snímků zakoupila. „Je to pro nás zásadní okamžik. Galerie Františka Drtikola dosud nevladla žádnou jeho originální fotografii. O to významnější je, že se nám podařilo získat najednou takto rozsáhlý soubor. Je dost možné, že se podobná příležitost už

nebude opakovat. Návštěvníci nové fotografie uvidí po rekonstrukci galerie a otevření nové expozice Františka Drtikola,“ uvádí Magda Danel.

Poslední fotografií ze zmiňovaného souboru, originální portrétní fotografie Tomáše Garrigua Masaryka od Františka Drtikola, získala galerie darem. Fotografie totiž zakoupil místostarosta Příbrami Miroslav Peterka s úmyslem věnovat ji galerii. „Když se objevila možnost získat pro Galerii Františka Drtikola originální fotografie, samozřejmě jsem tuto myšlenku podpořil. Jednu z fotografií, portrétní fotografii Tomáše Garrigua Masaryka, jsem zakoupil a příbramské galerii, kam právem náleží, věnoval. Těší mě, že naše galerie nyní již vlastní originální Drtikolovy fotografie,“ dodává Miroslav Peterka.

■ Eva Švehlová

Městský úřad Příbram

Jaké jsou zásady pro pohyb v terénu

Houbaři vyrážejí do lesů zjišťovat, zda houby rostou, jíní se jdou do přírody jen projít. S tím však každoročně souvisí i pátrací akce po občanech, kteří se v lese ztratí nebo utrpí nějaká zranění.

Pátrací akce v lese jsou ale poměrně složité a náročné jak personálně, tak i na použití techniky, jedná se o rozsáhlé plochy k propatření mnohdy v nepřehledném a nepřístupném terénu.

Pokud plánujete výlet do lesa, je důležité si s sebou vzít nabitý mobilní telefon, pití a vhodné oblečení. Někomu blízkému říct, kam se chystáte a kdy se asi vrátíte. Navíc je možné používat GPS lokátor, který dokáže určit přesné místo, kde se nacházíte.

Pokud se ztratíte, co nejdříve se ozvěte na tísňovou linku. Mohou tak učinit i příbuzní, kteří blízkého postrádají. Rozhodně to nechte čekat až na dobu, kdy se začíná stmívat. Lze také použít aplikaci Záchranka, tím oznámíte i svou polohu. Najdete si nějaké pokud možno suché místo, např. padlý strom, posed, krmelec. Pokud jste udali svou polohu, z místa už nikam neodcházejte.

Pokud zabloudíte a nemáte telefon u sebe, rozhodně nepanikařte, hledejte orientační body

v krajině. Můžete jít podél potůčku či po lesní cestě, která vás někam dovede, nebo se vracet tzv. po svých stopách. Důležité je určit si směr a tím jít, aby člověk nechodil v kruhu.

■ **Monika Schindlová**
Policie ČR Příbram

Stezka Vojtěch-Litavka má nové lavičky a informační panely

Projekt Modernizace naučné stezky Vojtěch-Litavka, který propojil dva oblíbené příbramské lesoparky, je dokončen. Návštěvníkům nabízí nový mobiliář, moderně pojaté informační panely, dobíjecí stanice pro elektrokola i interaktivní iHřiště.

Nové informační panely jsou méně popisné, výrazným prvkem jsou autorské ilustrace Lukáše Fibricha.

Foto: Eva Švehlová

Lesopark Litavka a Lesopark Vojtěch patří mezi oblíbená vycházková a odpočinková místa v Příbrami. V rámci projektu Modernizace naučné stezky Vojtěch-Litavka prošla obě území výraznou proměnou. Obměněn a doplněn byl mobiliář, původní informační tabule nahradily nové, v Lesoparku Vojtěch byla instalována dobíjecí stanice pro elektrokola a v obou lesoparcích vzniklo také interaktivní iHřiště. Celkové náklady na projekt činily 1 170 000 korun včetně DPH. Městu Příbram se na jeho realizaci podařilo získat dotaci Středočeského kraje ve výši 650 000 korun z Programu na podporu doprovodné infrastruktury cestovního ruchu.

NEJEN VÝMĚNA STARÝCH TABULÍ

Nová podoba naučné stezky byla veřejnosti slavnostně představena 3. září v Lesoparku Litavka. Dopolední program byl určen pře-

vším školám, následně si mohli novinky přijít prohlédnout i další návštěvníci. Doprovodný program byl připravený ve spolupráci s Domem dětí a mládeže Příbram. „Jedná se o obnovu naučné stezky, která v Lesoparku Litavka vznikla zhruba před jedenácti lety. Nešlo pouze o výměnu starých tabulí za nové, ale o celkovou proměnu způsobu, jakým stezka vypráví příběhy zdejší krajiny. Chtěli jsme, aby byla zajímavá pro dnešní návštěvníky, děti i rodiny a aby dokázala zaujmout také ty, kteří se u panelu zastaví jen na chvíli. Proto jsou nové panely více obrazové a ilustrované a pracují s textem jiným způsobem než původní naučná stezka,“ říká místostarosta Miroslav Peterka.

Obsah nových panelů připravila Klára Smolíková, spisovatelka a autorka dětských knih, která se dlouhodobě věnuje také popularizaci historie a vzdělávání dětí. Výtvarnou podobu

stezky vytvořil ilustrátor Lukáš Fibrich. Právě jeho autorské ilustrace tvoří výrazný prvek jednotlivých panelů a pomáhají návštěvníkům objevovat témata hravou a srozumitelnou formou. Poděkování patří také pracovníkům Hornického muzea Příbram, kteří při přípravě obsahu poskytli odborné informace a podíleli se na korekturách textů.

Nové panely provedou návštěvníky např. světem mokřadů, lesů a říčních břehů, připomenou hornictví, štolu a zpracování rud, někdejší mlýny nebo zapomenutou lanovku. Dvanáct informačních panelů je umístěno v Lesoparku Litavka a dva v Lesoparku Vojtěch. Součástí projektu byla také instalace 31 laviček, 15 odpadkových košů a stojanu na kola. Mobiliář je vyroben z materiálu vznikajícího recyklací textilu, a využití tak našlo i staré oblečení.

POHYB V PŘÍRODĚ S MOBILNÍ APLIKACÍ

Další novinkou je iHřiště, které propojuje pohyb v přírodě s využitím mobilní aplikace. V lesoparcích Litavka a Vojtěch jsou rozmístěny vysílací body, jejichž prostřednictvím aplikace nabízí interaktivní úkoly, kvízy, hry a pohybové aktivity. iHřiště je určeno především rodinám s dětmi. „Cílem modernizace bylo nabídnout návštěvníkům stezku, která nebude pouze zdrojem informací, ale také místem pro objevování, hru a společný pobyt v krajině podél Litavky. Věřím, že nová podoba obou lesoparků bude bavit děti i dospělé a zároveň je přiměje dívat se na místa, která možná dobře znají, trochu jinýma očima,“ dodává Miroslav Peterka.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Nejvíc pro mě znamená svoboda

V rodném listě má zapsáno jméno Miroslav, všichni mu ale říkají Kamil. Maminka byla totiž po porodu v bezvědomí a nikdo nevěděl, že to jméno pro svého novorozeného syna vybrala. Dozvěděli se to, až když přišla k sobě.

Miroslav Kamil Černý se svojí maminkou, 1951.

Miroslav Kamil Černý na demonstraci na Můstku 1. května 1989.

Zdroj snímků (3×): Post Bellum

Miroslav Kamil Černý se narodil 16. listopadu 1950 v Praze na Smíchově. Rané dětství strávil v bytě svých prarodičů, až v roce 1957 se společně se svými dvěma bratry přestěhoval do Košíř, kde už vyrůstali po boku maminky a babičky. Rodina neměla peněz nazbyt, maminka byla vyučená dámská krejčová a živila rodinu, jak se dalo. Tatínek s nimi nežil. „Tatínka jsem viděl v životě jen jednou, a to jsem ani nevěděl, že je to táta. Byl vyučený jemným mechanikem, jako později já, a dělal celý život v Krkonoších, nejprve nosiče, pak se vypracoval na vrchního na Labské boudě,“ vzpomíná Miroslav Kamil Černý na rané dětství.

Táhlo ho to k humanitním a výtvarným oborům, ale maminka s babičkou ho po základní škole přesměrovaly na podnikové učiliště ZPA Meopta, kde se připravoval na práci jemného mechanika. Škola ho nebavila, od každodenní nudy utíkal k četbě poezie a k výtvarnému umění. V době Pražského jara 1968 hltal do té doby zakázané knihy, filmy a vyprávění lidí, kteří měli to štěstí a vycestovali na Západ.

ZA POSTÁVÁNÍ U ROZBITÉ VÝLOHY DOSTAL NAKLÁDAČKU

Krátké období svobody v 60. letech vystřídala okupace země vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968. „Bydlel jsem v Košířích a tam byl koridor na letiště, a tak každou minutu letělo jedno takový hnusný letadlo, hučelo to, přistávali s tanky... To nejde povídat,“ odmlčí se. Už tehdy chtěl vyrazit do centra Prahy a účastnit se dění, ale maminka, která byla na syny opatrná, ho nepustila, i když už mu bylo skoro osmnáct.

K protiokupačním protestům se připojil až o rok později, v srpnu 1969. Vydal se k Dětskému domu, kde už byla z večera rozbitá výloha. Jak tam stál, přišel k němu policista, na nic se ho neptal a zatkl ho. „Vedl mě do Krakovské ulice, tam byla služebna. Otevřeli vrata, byla dlouhá chodba a schodiště a tam jsem musel

projít uličkou policajtů, vojáků a milicionářů. Tak si každý do mě bouchl. Já byl hubený klouček, vykulený, naivní a tam mě zmydlili strašně,“ vypráví Miroslav Kamil Černý. „Hodili mě do nějaký velký místnosti, bylo nás tam asi pět a až do odpoledne jsme tam stáli jeden vedle druhého. Takže takhle do mého života vstoupila normalizace.“ Propuštěn byl s pokutou.

CHARTU SE BÁL PODEPSAT KVŮLI DĚTEM

Během následujících dvou dekad se živil převážně manuálně, protože ho nikdy ani nenapadlo, že by kvůli lepší kariéře mohl vstoupit do KSČ. Pracoval jako elektrikář, opravář optických přístrojů, taxikář či divadelní technik. Oživil se a vychovával dvě dcery.

Od začátku podporoval Chartu 77, šířil ji, ale podepsat se ji odhodlal až po mnoha letech. „Upřímně jsem se bál a dlouho, opravdu dlouho jsem podpis zvažoval. Měl jsem tehdy malé děti a znal jsem lidi, kterým podpis zničil život. Nechtěl jsem podstupovat domovní pro-

hlídky, takže jsem ji podepsal až v roce 1989, kdy už jsem měl pocit, že dětem nic nehrozí,“ vypráví pamětník.

SVOBODU POLITICKÝM VĚZNŮM

Prvním velkým impulzem k probuzení občanské aktivity se mu stala až demonstrace, která se 21. srpna 1988 konala na Václavském náměstí. V následujícím roce a půl se pak zúčastnil většiny protirežimních akcí konaných v Praze a byl celkem šestkrát zadržen SNB.

Na prvního máje 1989 se slavnostně obléknul a s transparentem vyrazil do průvodu. Podařilo se mu dostat do první řady a když průvod došel na Můstek, kde začal řečnit Miroslav Štěpán, rozvinul transparent s nápisem Svobodu politickým vězňům. „Okamžitě mě někdo chytil, zkroutil mi ruce za záda a odvedli mě pryč.“

Miroslav Kamil Černý se pak aktivně podílel na šíření petice Několik vět, stal se členem opozičních iniciativ jako Hnutí za občanskou svobodu, Společnost za veselejší současnost, Mírový klub Johna Lennona či Nezávislé mírové sdružení. V polovině 90. let nastoupil jako řádový referent do Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu a později pracoval v Ústavu pro studium totalitních režimů. V roce 2023 obdržel cenu Václava Bendy za statečné občanské postoje v době komunistické totality a aktivní činnost při hájení hodnot svobody, demokracie a lidských práv. Žije v Řevnicích.

Vyprávění Miroslava Kamila Černého zaznamenaly v rámci projektu Příběhy našich sousedů ředitelka Waldorfské školy Příbram Marie Korbelářová, Adéla Kučerová a Adéla Kuncová pod vedením učitelky Michaely Málkové.

■ Magdalena Sadravetzková
Post Bellum

Miroslav Kamil Černý na závěrečné prezentaci projektu Příběhy našich sousedů s týmem z Waldorfské školy Příbram; 2026.

Výběr z nabídky:

Prodej multifunkčního areálu v centru obce Slapy. K dispozici restaurace, obchody, penzion, byty a velká zahrada s potenciálem. Zatím ENB: G. Cena: 52 mil. Kč

Prodej velkého bytu 2+1 s lodžii a komorou v bytě, OV, 76,8 m² a lodžie. Čechovská ul., Příbram VIII. ENB: C. Cena: 4,64 mil. Kč

Prodej stavebního zástřešeného pozemku 1362 m² v Příbrami – Orlově. Cena: 4,7 mil. Kč

Pronájem jedné garáže 10 m² v centru Příbramě, Dlouhá ul. Vhodná např. ke skladování či pro menší auto. Cena: 1,2 tis. Kč/měsíc

**Svěřte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme.
Zavolejte, přijedeme...**

tel. +420 318 630 850, 602 607 982

Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realitypintner.cz, info@realitypintner.cz

BĚH MĚSTA PŘÍBRAMI

Areál NOVÝ RYBNÍK v Příbrami Sobota 3. 10. 2026

PREZENCE: DĚTI od 8:00 - 10:30 h / DOSPĚLÍ od 10:30 - 11:00 h START: DĚTI od 9:00 h / DOSPĚLÍ + ŠTAFETY od 11:30 h

MUŽI	ŽENY	ŽÁKOVSKÉ KATEGORIE	startovní ZDARMA
10 km	5 km	200 m	2 km
M1 - junioři (2007-2008)	Z1 - junioři (2007-2008)	D0 - děti 2021 a mladší	D7 - žáci 2011-2012
M2 - muži do 39 let	Z2 - ženy do 34 let	D1 - děti 2009-2020	D8 - žáčky 2011-2012
M3 - muži do 49 let	Z3 - ženy do 44 let	D2 - děti 2017-2018	D9 - dorostenky 2009-2010
M4 - muži do 59 let	Z4 - ženy do 54 let	D3 - žáci 2015-2016	D10 - dorostenky 2009-2010
M5 - muži do 69 let	Z5 - ženy do 64 let	D4 - žáčky 2015-2016	
M6 - muži do 79 let	Z6 - ženy do 69 let	D5 - žáci 2017-2018	
MP - Příbramáci	ZP - Příbramčanky	D6 - žáčky 2017-2018	
POHÁR ŠKOL		pořadí se pořadí prvních 3 mužů a prvních 3 dívek z jedné školy	
ŠTAFETY		4 × 2,5 km	
+ ZÁKLADNÍ ŠKOLY		4 Dleňské štafety v úbočném sloupci od ročníku nar. 2015 a starších	
+ STŘEDNÍ ŠKOLY		4 Dleňské štafety 1800 jedné základní školy	
+ RODINY		4 Dleňské štafety 1800 a učitelů jedné střední školy (max. 2 učitelé)	
		4 Dleňské štafety jedné rodiny	

Více informací na behmestapribrami.cz

pořádá TŘI KLUB Příbram a město Příbram za pomoci Sportingu Příbram

ZMĚNA SYSTÉMU SVOZU A TŘÍDĚNÍ ODPADŮ V NAŠEM MĚSTĚ DOOR TO DOOR

Upozornění pro občany v oblastech s probíhající „Door to Door“

Prosíme občany zapojené do systému Door to Door o dodržování následujících pravidel:

- Nádoby nepřemísťujte na jinou adresu,** než na kterou byly zaregistrovány.
- V případě **prodeje nemovitosti** je nutné kontaktovat **Petru Štichovou** a domluvit přepis nádob na nového majitele.
- Také v případě **odstěhování** je nutné kontaktovat **Petru Štichovou** a vyřešit přepis nádob.
- Každá nádoba je přiřazena ke konkrétní adrese a registrované osobě, proto ji není možné svévolně převést nebo přemístit na jinou adresu.

konzultace:
Petra Štichová, 777 705 633

NÁŠ SLUNOV RAT

**Klid pro vás.
Bezpečí pro
vaše blízké.**

**Rychlá pomoc
na jedno tlačítko.**

Pomáháme seniorům žít bezpečně a samostatně doma. Jsme jim blízko **24 hodin denně** a v případě potíží zajistíme pomoc.

**Pomoc
na 1 stisknutí.**
Dispečer reaguje do 1 minuty.

**Sledování
aktivit zařízení**
a ověření stavu klienta při neobvyklé nečinnosti.

**Automatický
hlasitý hovor.**
Spojíme se, i když se klient nemůže hýbat.

**Pravidelné
přátelské
hovory** pro ověření stavu a pohody seniora.

**Pomoc
24/7**
365 dní v roce

**Již od
495 Kč
měsíčně**
včetně služeb na 100 hodin
našeho programu Slunovrat
Comfort a Premium

**Vyzkoušejte
balíček Standard
na 3 měsíce
zdarma**

Se slevovým kódem **NSZDARMA**

**Zavolejte nám,
vše spolu vyřídíme.**

228 224 923

Působíme po celé ČR

info@nas-slunovrat.cz

www.nas-slunovrat.cz

Když zrak nestačí. SONS Příbram pomáhá lidem zorientovat se v životě

Ztráta nebo výrazné zhoršení zraku může přijít v jakémkoli věku a během chvíle změnit věci, které jsme do té doby považovali za samozřejmé. Přechází si dopis, najít správný autobus, bezpečně přejít ulici nebo se samostatně pohybovat po městě. Právě v takových situacích pomáhá lidem se zrakovým postižením Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky (SONS), která letos slaví 30 let od svého založení. V Příbrami působí její pracoviště již 14 let.

„Když člověk začíná o zrak přicházet, často najednou neví, jak si poradit s věcmi, které dříve dělal automaticky. Naším úkolem je pomoci mu znovu najít cestu k samostatnosti,“ říká Radka Lienertová, vedoucí příbramského pracoviště a sociálních služeb pro lidi se zrakovým postižením.

SONS je tu pro lidi se zrakovým postižením v mnoha oblastech jejich života – pomáhá jim zvládat každodenní situace, orientovat se, pracovat s kompenzačními pomůckami, moderními technologiemi a Braillovým písmem, vzdělávat se, trávit volný čas a zůstat aktivní. Nabízí také služby dálkové navigace, věnuje se výcviku vodících psů a zpřístupňuje nevidomým knihy a časopisy. SONS se zároveň dlouhodobě věnuje odstraňování architektonických i informačních bariér a zpřístupňování památek. V rámci příbramské pobočky se lidé se zrakovým postižením mohou setkávat a společně třeba tvořit nebo sportovat. Pomoc a informace zde mohou získat také rodinní příslušníci nebo lidé, kteří se právě dozvěděli, že jejich blízký o zrak přichází – a to jak z Příbrami, tak i z okolních měst a obcí.

Velkou část práce SONS však tvoří také samotní lidé. Jednou z nich je i Jana Dvořáčková, která je prakticky nevidomá a na příbramském pracovišti se věnuje propagaci organizace. Přípravuje pravidelný Informátor – měsíčník novinek a informací pro uživatele a členy – a vede tvořivé dílny, ve kterých mohou lidé se zrakovým postižením rozvíjet svou kreativitu, setkávat se a realizovat se. I to ukazuje, že ztráta zraku nemusí znamenat konec pracovního ani aktivního života. SONS je ostatně největším zaměstnavatelem lidí se zrakovým postižením v České republice.

MĚSTO OČIMA ČLOVĚKA, KTERÝ NEVIDÍ

Specifickou zkušenost má také Andrea Hlaváčková, která je zcela nevidomá, žije v Příbrami a pracuje na zdejší pobočce SONS jako sociálně právní poradkyně a lektorka kompenzačních pomůcek. „Pro člověka, který nevidí, může být zdánlivá maličkost velkou překážkou. Když nefunguje zvuková signalizace na přechodu nebo nevíte, který autobus právě přijel, nemůžete si jednoduše pomoci zrakem. Najednou jste odkázáni na okolí, a tím se ztrácí část samostatnosti,“ popisuje Andrea Hlaváčková svou zkušenost.

Právě přístupnost města je jedním z témat, kterým se příbramská SONS dlouhodobě věnuje. Nejde přitom o hledání chyb za každou cenu. Naopak – pracovníci SONS oceňují, že se v Příbrami postupně opravují chodníky a že při řešení některých konkrétních podnětů funguje spolupráce s technickými službami. Zároveň ale zůstávají místa, kde by konkrétní technická ře-

Andrea Hlaváčková s vodící fenkou Pradou.

Foto: SONS Příbram

šení mohla lidem se zrakovým postižením výrazně usnadnit, a především zvýšit bezpečnost jejich pohybu.

Patří mezi ně např. některé přechody, kde ne vždy správně fungují vodící a varovné prvky, nebo zvuková signalizace semaforů. Velkou pomocí by bylo také doplnění semaforů o software, který by umožnil jejich aktivaci pomocí vysílačky VPN. Nevidomý člověk by tak mohl svou kompenzační pomůckou v době, kdy je běžná zvuková signalizace vypnutá, signalizaci na určitou dobu znovu aktivovat a bezpečně

přejít. „Takové řešení je dnes již dostupné a jeho zavedení v Příbrami se snažíme komunikovat od roku 2024. V současné době proto s městem vedeme intenzivní jednání o jeho zavedení. Pro nás je především důležité, aby se nevidomí mohli po městě pohybovat co nejbezpečněji a samostatně,“ říká Radka Lienertová.

Podobně je tomu u akustických majáčků u autobusů, které pomáhají nevidomým rozpoznat příjezdající spoj. Ty sice v příbramské MHD jsou, podle zkušeností uživatelů však nefungují vždy spolehlivě. O to víc nás těší, že v této oblasti se v poslední době daří komunikaci s dopravcem posouvat správným směrem.

„Nechceme město kritizovat. Chceme být jeho partnerem a ukazovat, co může člověku se zrakovým postižením pomoci pohybovat se po Příbrami bezpečněji a samostatněji. Některá řešení přitom nejsou otázkou velkých stavebních zásahů, ale spíše ochoty najít cestu, jak je uvést do praxe,“ dodává Andrea Hlaváčková.

BÍLÁ PASTELKA V ULICÍCH PŘÍBRAMI

SONS již 26 let pořádá celostátní veřejnou sbírku Bílá pastelka. Zakoupením bílé pastelky jako symbolu bílé hole můžete podpořit služby, které lidem se zrakovým postižením pomáhají žít samostatněji a bezpečněji – od podpory při orientaci a pohybu, přes práci s moderními technologiemi až po výcvik vodících psů, kteří nevidomým pomáhají každý den. Ve dnech 12. až 14. října potkáte naše dobrovolníky a bílémi pastelkami v ulicích Příbrami i přilehlých obcí.

Pomáhat můžete i zapojením se do dobrovolnického programu a věnovat pár hodin svého času lidem se zrakovým postižením – například formou doprovodu, předčítání nebo společných procházek.

PŘIJĎTE POZNAT ORGANIZACI SONS OSOBNĚ

Den otevřených dveří pořádá SONS Příbram pro veřejnost v pondělí 26. října od 9.00 do 18.00 v prostorách pracoviště na adrese Žežická 193. Přijďte se podívat, co všechno naše pracoviště nabízí, zeptat se na to, co vás zajímá, nebo si vyzkoušet některé pomůcky a aktivity, které nevidomým pomáhají zvládat každodenní život.

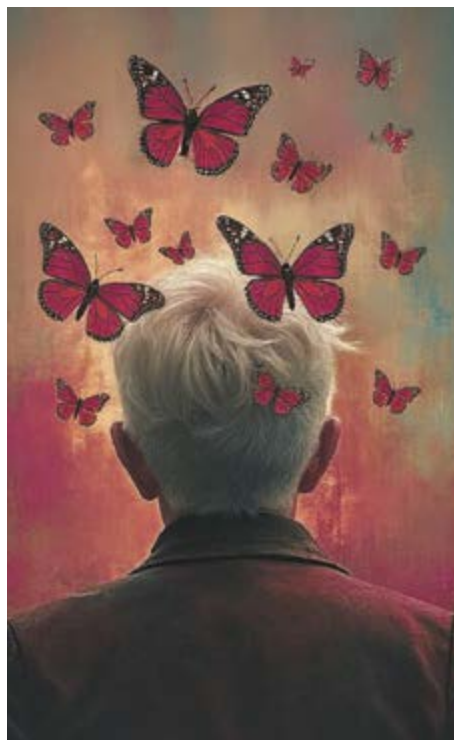
Možná právě vás, někoho z vaší rodiny nebo vašeho známého trápí zrakové potíže, které už nejdou vyřešit novými brýlemi. A možná právě teď nastal ten správný čas zjistit, že na to nemusí být sám.

■ Radka Lienertová
SONS Příbram

Důvodem pro zapomínání nemusí být pouze věk. Kdy je čas zbystřit?

Kolikrát jste dnes něco hledali? Klíče? Telefon? Nebo jste si nemohli vzpomenout na jméno člověka, kterého dobře znáte? Podobné situace zažívá téměř každý a většinou není důvod k obavám. Přesto existují změny paměti, které bychom neměli přehlížet. Právě jejich včasné rozpoznání může výrazně ovlivnit další život člověka i celé jeho rodiny. Jednadvacátého září jsme si připomněli Mezinárodní den Alzheimerovy nemoci. Pojďme se tedy na chvíli zastavit a podívat se na paměť trochu jinak.

Ilustrační foto: Dementia

Paměť se s věkem přirozeně mění. Občas si nemůžeme vybavit jméno herce, chvíli hledáme mobil nebo vejdemo do místnosti a zapomeneme, proč jsme tam vlastně šli. Nepříjemné? Ano. Neobvyklé? Vůbec ne. Rozdíl není v tom, že někdy zapomeneme – ale jestli si nakonec vzpomeneme.

Důvod ke zbystření nastává tehdy, když se obtíže opakují, postupně se zhoršují a začínají ovlivňovat běžný život. Typickým příkladem je člověk, který během jedné návštěvy několikrát vypráví stejný příběh a vůbec si neuvědomuje, že jej už říkal. Opakovaně se ptá na tutéž věc, ztrácí orientaci ve známém prostředí nebo začíná mít potíže s činnostmi, které dříve zvládal bez problémů.

Nemusí jít ale jen o paměť. Někteří lidé začnou chybovat při placení účtů, mají problém připravit jídlo podle dlouhá léta používaného receptu, zaměňují slova, ztrácejí přehled o čase nebo se u nich nápadně mění úsudek, nálada či chování. Jeden podobný zážitek ještě neznamená nemoc. Důležité je, zda jde o změnu oproti tomu, jak člověk fungoval dříve, zda se obtíže opakují a zda si jich všimají také lidé v jeho okolí.

DEMENCE NENÍ JEN ALZHEIMEROVA NEMOC

Slova Alzheimerova nemoc a demence se často používají jako synonyma. Ve skutečnosti ale neznamenají totéž. Demence není jedna konkrétní nemoc. Je to souhrnné označení pro skupinu onemocnění, která ovlivňují paměť, myšlení, orientaci, řeč, úsudek nebo schopnost zvládat běžný život. Alzheimerova nemoc je jejich nejčastější příčinou.

Existují ale i další typy demence. Například vaskulární demence související s poškozením cév v mozku, demence s Lewyho tělísky nebo frontotemporální demence. Každá z nich může začínat jinak a někdy nás může zaskočit už v období produktivního věku. Někdy je zpočátku nejvýraznější zapomínání, jindy změny chování, řeči, orientace nebo schopnosti plánovat. Právě proto není možné po-

znat typ demence podle jednoho příznaku ani podle internetového testu. Správnou diagnózu může stanovit pouze odborné vyšetření.

ŘADU VĚCÍ LZE UDĚLAT DŘÍVE

Proč mi tohle někdo neřekl dříve? To je jedna z věcí, které v Centrech paměti slyšíme často. Lidé přicházejí až ve chvíli, kdy mají pocit, že už situaci nezvládají. Často přitom zjistí, že řadu věcí mohli udělat dříve – jednoduše proto, že nevěděli, na koho se obrátit nebo že za jejich obtížemi může stát konkrétní onemocnění. Potíže s pamětí přitom nemusí znamenat demenci. Mohou souviset s depresí, dlouhodobým stresem, poruchami spánku, některými léky, onemocněním štítné žlázy nebo nedostatkem vitaminů. A mnohé z těchto příčin lze úspěšně léčit.

Ani potvrzení diagnózy kognitivního onemocnění neznamená, že už se nedá nic dělat. Naopak. Včasná diagnóza dává čas. Čas zahájit léčbu, přizpůsobit chod domácnosti, získat podporu a společně plánovat budoucnost.

Pokud máte obavy o svou paměť, všimáte si změn u někoho blízkého nebo se chcete jednoduše dozvědět více o možnostech podpory, můžete navštívit jedno ze dvou příbramských Center paměti. Působí na náměstí T. G. Masaryka 3 (Dementia Institut, 775 292 884, centrumpameti.pribram@dementia.cz) nebo Rožmitálská 168 (AHC Senior centrum Příbram, 777 111 198, centrumpameti@ahc.cz).

■ Ondřej Fröhbauer
Dementia Institut

inzerce

Příbramská mincovna
představuje:

Pamětní medaile s motivy Karla Hojdena

Grafik, malíř, ilustrátor a výtvarník, který
dokumentoval život na Příbramsku.

Materiál: ryzí stříbro 999+/1000
Váha: 15,55 g
Provedení: běžná kvalita
Průměr: 30 mm, hladká hrana
Omezená série: 500 ks

Pro více informací a cenu kontaktujte:
Příbramská mincovna s.r.o.
Gen. R. Tesaříka 256, 261 01 Příbram I
www.pribramskamincovna.cz
+420 604 891 503

Jíme držitelé registrace pro obchod s drahými kovy pod dohledem
Funkčního úřadu.

 Tree Reality

Jana Smrčková • tel. 603 229 362

Realitní kancelář s důrazem
na kvalitu služeb

 www.treereality.cz

Kocouři jsou na novou sezonu připraveni

Volejbalisté VK Trox Příbram – Kocouři mají za sebou náročné týdny přípravy a nová extraligová sezona klepe na dveře. Hned v říjnu se příbramští fanoušci mohou těšit na tři domácí zápasy.

V říjnu čekají příbramské volejbalisty tři zápasy na domácí palubovce. Foto: VK Trox Příbram

Od konce léta běží v hale, venku i v posilovně příprava naplno. Po úvodní kondiční části přichází na řadu to nejdůležitější – nácvik herních systémů, souhra na síti a vyladění detailů, které v extralize rozhodují o vítězství. Trenéři i hráči vědí, že dobře zvládnutá příprava je základem úspěšné sezony.

Kádr pro sezonu 2026/2027 je sestavený. Kocouři spojují zkušené opory s mladými hráči, kteří chtějí v nejvyšší soutěži ukázat, co v nich je. Někteří členové týmu však ještě plní reprezentační povinnosti a do klubové přípravy se naplno zapojí až v jejím závěru. Je to ocenění jejich kvality – a zároveň výzva, protože na sehrání celého týmu zbude méně času. „Jsme hrdí na to, že naši hráči obléknou reprezentační dres. Víme ale, že nás čeká krátký čas na souhru. Uděláme maximum, abychom byli na první domácí zápas co nejlépe připraveni a udělali fanouškům radost,“ říká Daniel Rosenbaum, hlavní trenér Kocourů.

Volejbal se nejlépe hraje před zaplněnými tribunami. Atmosféra, bubny a hlasité povzbuzování dokážou tým podržet v těžkých chvílích a přidat sílu v koncovkách setů. Proto klub zve k návštěvě rodiny s dětmi, party kamarádů, bývalé i současné volejbalisty i ty, kdo volejbal zatím jen zkoušejí poznat. Vstupenky si lze koupit na volejbal-pribram.cz.

DOMÁCÍ ZÁPASY V ŘÍJNU:

sobota 17. října: SKV Ústí nad Labem (1. kolo)

sobota 24. října: VK Lvi Praha (3. kolo)

sobota 31. října: VK Jihostroj České Budějovice (5. kolo)

■ Aleš Barášek
VK Trox Příbram

Senioři se vydali na cestu kolem světa

Od pátku 4. září do neděle 6. září se uskutečnil 9. ročník Olympiády seniorů. Akci pro aktivní příbramské seniory každoročně umožňují společně město Příbram a Senior Point Příbram. Také letos nabídla účastníkům víkend plný pohybu, soutěžení, výletů, odpočinku, a především dobré nálady.

Olympiáda seniorů se za dobu svého konání stala tradicí, která každoročně spojuje seniory nejen prostřednictvím sportu, ale především společných zážitků, přátelství a týmového ducha. Její hlavní myšlenkou není jen soutěžit a vyhrávat, ale především mít chuť být aktivní, zkusit něco nového, pobavit se a strávit čas s lidmi, se kterými je člověku dobře.

Letošní olympiáda začala v pátek odpoledne, kdy účastníci vyrazili do Milevska. Zde si prohlédli místní klášter a nechyběla ani chvíle odpočinku v kavárně. Poté už následoval přesun do místa pobytu na Vystrkov, kde na všechny čekala večeře a slavnostní zahájení olympiády. A protože správná olympiáda potřebuje nejen sportovce, ale také týmového ducha, nechybělo ani rozdělení do týmů, předání olympijských triček a výroba týmových vlajek. Večer pak měli účastníci možnost využít wellness a načerpat síly na sobotní soutěžní den.

Sobotní ráno začalo ranní jógou a po snídani už nic nebránilo tomu, aby se olympijské klání naplno rozběhlo. Dopoledne se účastníci vydali na oblíbenou tematickou Cestu kolem světa, během které na jednotlivých stanovištích plnili nejrůznější úkoly. Nechyběla šikovnost, přemýšlení, spolupráce ani pořádná dávka soutěživosti. Po obědě a krátkém poledním odpočinku pokračoval program odpoledními aktivitami. Tentokrát se soutěžící pustili do sestavování puzzle, stavění věže, kvízu a dalších aktivit.

Závěr olympiády a společná fotografická vzpomínka.

Foto: Lucie Konvalinková

Na první pohled jednoduché úkoly dokázaly pořádně prověřit týmovou spolupráci, trpělivost i schopnost domluvit se.

Večer pak patřil slavnostnímu vyhlášení výsledků. Všichni účastníci si odnesli zasloužené ocenění, a zejména dobrý pocit z toho, že do všech disciplín dali maximum. A protože olympiáda není jen o výsledcích, ale hlavně o společně stráveném čase, následovala diskotéka, která zakončila nabitý soutěžní den. Ne-

dělní ráno opět patřilo józe, snídani a posledním společným chvílím. Poté už přišlo předání klíčů a odjezd seniorů domů.

■ Barbora Vacková
Centrum sociálních
a zdravotních služeb města Příbram

11 věcí, které možná nevíte o půlmaratonu

V neděli 18. října odstartuje v pořadí 11. ročník Příbramského půlmaratonu, jedné z největších běžeckých akcí ve městě. Sepsali jsme proto 11 zajímavostí, které o tomto závodě možná nevíte.

Start Příbramského půlmaratonu je 18. října v 10.00 na náměstí T. G. Masaryka. Foto: Karolína Šejnová

1 | První ročník Příbramského půlmaratonu se uskutečnil v sobotu 18. června 2016. Tehdy byla tato sportovní událost spojená s oslavami 800 let od první dochované písemné zmínky o existenci našeho města.

2 | Když uběhnete půlmaraton, zmenšíte se. Při takto velkém sportovním výkonu může člověk jednak zhubnout (prý 1-2 kilogramy, v závislosti na počasí a na tom, kolik toho vypotí), ale v důsledku velmi častého stlačení meziobratlových plotének je prý v cíli také o 1 až 2 centimetry nižší než na startu. Do druhého dne se tělesná výška vrátí do normálu.

3 | V Příbrami nemusíte uběhnout celých 21 097 metrů, ale poskládáte-li čtyřčlenný tým, potom na každého vyjde „jen“ přibližně pětakilometrový úsek. Tuto taktiku často volí školní družstva, rodinní příslušníci nebo firemní kolektivy.

4 | Pokud by i pět kilometrů bylo zatím nad vaše síly, bude na programu i fitness závod s trasou o délce 3,5 kilometru. Startovné je zdarma.

5 | Připraven bude i jeden závodní okruh pro děti, respektive juniory, kteří budou muset mezi startem a cílem uběhnout 1,5 kilometru z náměstí T. G. Masaryka kolem Hořejší Obory a zpět.

6 | Letos v srpnu zaběhl Yomif Kejelcha z Etiopie půlmaratonský světový rekord, který má hodnotu 56:51. V přepočtu to vychází na neuvěřitelné průměrné tempo 2:41 min/km. Pro představu: Z náměstí T. G. Masaryka na náměstí 17. listopadu se touto rychlostí dostanete za méně než 5 minut - bez použití kola, nebo jiného dopravního prostředku.

7 | Vloni se na start Příbramského půlmaratonu postavilo více než 300 odvážlivců (jednotlivců a štafetáků). Nejrychlejší z nich byl místní rodák Vojtěch Novák, reprezentující dnes tým VSK Univerzita Brno. Pod „vítězný oblouk“ došel za 1 hodinu a 12 minut.

8 | Pokud byste si letos chtěli splnit cíl absol-

vovat půlmaraton v určitém časovém limitu, můžete využít tzv. vodiče. Z okolí Plzně přijede opět několik běžců z týmu Tempomakers, kteří dokážou udržovat strojově přesné tempo. Letos budou cílit pravděpodobně na časy 1:40, 1:50 a 2:00 hod.

9 | Příbramský závod připravuje v zákulisí skupina pěti lidí. Nicméně několik dní před startem se tento tým rozroste na přibližně 40 dobrovolníků, kteří se starají o registraci, úschovnu věcí, občerstvení, značení trati, fotky z akce nebo předávání finišerských medailí.

10 | Trasa Příbramského půlmaratonu nepatří objektivně k těm nejrychlejším. Celkové převýšení je asi 190 metrů. Nicméně absolventi závodu si ho nakonec pochvalují, mj. pro výbornou diváckou kulisu podél trati.

11 | To nejdůležitější na závěr: 11. ročník Příbramského půlmaratonu startuje v neděli 18. října v 10 (nikoli v 11.00!) hodin z náměstí T. G. Masaryka. Přidáte se? Ať už se postavíte na startovní čáru některého ze závodů, nebo přijďte běžkyně a běžce podpořit podél trasy.

■ Lukáš Rozmajzl
Příbramský půlmaraton

Sportovní den přilákal přes 450 dětí

Ve sportovním areálu pod Svatou Horou se v pondělí 8. září uskutečnil již 6. ročník Sportovního dne pro školáky. Akce navazuje na tradici, kterou město pravidelně pořádá ve spolupráci s Českou unií sportu.

Během sportovního dne bylo pro děti připraveno 12 stanovišť.

Foto: Štěpánka Poplšteínová

Letošního ročníku se zúčastnily všechny příbramské základní školy a více než 450 dětí. Pro ně bylo připraveno celkem 12 sportovních stanovišť, na kterých se představily příbramské sportovní kluby a organizace.

Děti se během dopoledne postupně střídaly v jednotlivých blocích a na každém stanovišti měly přibližně deset minut na to, aby si konkrétní sport nejen prohlédly, ale hlavně samy vyzkoušely. Právě možnost aktivně se

zapojit je jedním z hlavních smyslů celé akce. Děti mohou během jediného dne poznat řadu sportů a třeba objevit ten, kterému by se chtěly věnovat pravidelně.

Sportovní den pro školáky má za cíl propojovat příbramské školy s místními sportovními kluby a ukázat dětem, jak pestré možnosti sportování Příbram nabízí. Nejde přitom jen o prezentaci klubů, ale především o společný pohyb a praktickou zkušenost. Velké podě-

kování patří všem zapojeným sportovním klubům, trenérům, školám, pedagogům i organizátorům, kteří se na letošním ročníku podíleli.

■ Jan Hadraba
Sportovní manažer města

Říjen v muzeu: podzemní dobrodružství, tradice i běh za svobodu

Hornické muzeum Příbram připravilo na říjen bohatý program, ve kterém si přijdou na své jak rodiny s dětmi, tak zájemci o historii či sportovní nadšenci.

Program „*Dědo, jak to tenkrát bylo?*“ přiblíží všem generacím život a práci horníků na Příbramsku. O víkendu 10.–11. října čeká děti i dospělé vyprávění pamětníků, jízda důlním vláčkem, prohlídka podzemí i parního těžního stroje. Začátek programu je vždy v celou hodinu, první začíná v 9.00, poslední v 16.00. Vzhledem k omezené kapacitě vláčku muzeum doporučuje předchozí rezervaci míst na čísle 318 630 149. Vstupné činí 60 korun, jako bonus dostanou návštěvníci možnost zúčastnit se navazující prohlídky podzemí za 10 korun.

GEODIVERZITA A MYTICKÉ BYTOSTI PŘÍBRAMSKA

Co mají společného skály, balvany, údolí a další místa v krajině s čerty, permoníky nebo svatými? Překvapivě mnoho. Neobvyklé přírodní útvary odedávna přitahovaly lidskou pozornost a fantazii. Naši předkové si jejich původ

vysvětlovali prostřednictvím pověstí a příběhů o nadpřirozených bytostech.

V sobotu 10. října mezi 10.00 a 17.00 mohou zájemci přijít do areálu dolu Anna na program, který muzeum připravuje při příležitosti Mezinárodního dne geodiverzity. Zjistí, jak se geodiverzita Příbramska promítá do příběhů a legend našeho regionu, seznámí se s pozoruhodnými místy v krajině, s jejich proměnami i s bytostmi, které podle pověstí tato místa obývaly.

Protože fantazie patří k poznávání krajiny stejně jako pozorování kamenů a skal, čeká návštěvníky také tvořivá dílna pro děti. Každý si může vyrobit vlastní loutku inspirovanou některou z mytických postav Příbramska. Vstupné je 30 korun.

POSVÍCENÍ VE SKANZENU VYSOKÝ CHLUMEC

V říjnu se ve Vysokém Chlumu tradičně konalo posvícení. Hospodyně měly plné ruce

práce s vařením a pečením, hospodáři zase připravovali statek na zimu. Všichni museli ještě přiložit ruku k dílu, než nastal zimní čas dlouhých večerů, při kterém se sousedi scházeli na kus řeči, přástky nebo draní peří. Ve Skanzenu Vysoký Chlumeč, pobožce Hornického muzea Příbram, posvícenskou atmosféru návštěvníci zažijí v neděli 18. října od 10.00 do 16.00. V provozu bude i kovárna. Základní vstupné činí 100 korun, snížené 60 korun.

BĚH PRO REPUBLIKU

V neděli 18. října nabídne program také další pobočka muzea, Památník Vojna, kde se uskuteční Běh pro republiku. Závod na 5 km připomene těžké osudy politických vězňů, kteří byli v lágru Vojna a dalších komunistických věznicích nespravedlivě vězněni. Akci, inspirovanou podobným během u Berlínské zdi, podpořil svou záštitou prezident republiky Petr Pavel.

Podzimní ohlédnutí

Mezi 16. dubnem a 9. červnem 2026 proběhl na Příbramsku již 57. ročník Hudebního festivalu Antonína Dvořáka Příbram. Nabídl 21 krásných koncertů a doprovodné akce. Nechci se rozepisovat o jednotlivostech, ale chtěl bych jménem svým a rozhodně i v zastoupení ostatních potomků skladatele poděkovat Albině Dědičkové za opětovnou úžasnou práci a zaujetí, se kterým festival připravila. Děk rozhodně patří i její rodině, která ji trpělivě podporuje. Jsem si jist, že i sám skladatel by se z takového množství krásné hudby zaradoval a s chutí se vypravil třeba k Rusalčinu jezírku, kde by si v tichu lesa vytůkával na klopou saka různé hudební motivy.

Letošní ročník Hudebního festivalu Antonína Dvořáka Příbram byl věnován vztahu Antonína Dvořáka s Anglií. Anglická stopa se prolínala celým festivalem a byla velmi zřetelně čitelná u koncertu závěrečného, u kterého bych se přece jen rád zastavil. Oratorium Stabat Mater skladatel psal v době, kdy mu postupně zemřely tři první děti. Je to dílo, při kterém posluchači občas běhají mráz po zádech, občas vlnou oči. Kdokoli se do provedení, které bylo velmi kvalitní, zaposlouchal, nemohl zůstat bez nejlubších emočních prožitků.

O tom, jak byla hudba Antonína Dvořáka a zejména skladba Stabat Mater přijímána v Anglii, a o podmínkách, ve kterých byla prováděna, vypráví skladatel sám v jednom ze svých dopisů příteli Velebínu Urbánkovi dne 14. března 1884 z Londýna do Prahy:

„V pondělí byla první zkouška se sborem v Albert Hall, ohromné budově, v níž se může pohodlně směstnati až 12 000 lidí! Jak jsem se objevil u pultu, byl jsem uvítán hromovým, dlouhotrvajícím potleskem, uplynulo drahé času, než opět trochu klidu nastalo. Byl jsem hluboce dojat tak srdečnou ovací, že jsem ani slova promluvit nemohl a také by to nebylo nic platno, poněvadž by mi ni-

kdo nerozuměl. [...] Ředitel spolku, který výhradně dává oratoria, p. Barnby, jenž vloni Stabat mater dirigoval, nyní výborně vše připravil a nastudoval, takže zkouška šla velmi dobře. Druhého dne byla zkouška s orchestrem a odpoledne se sólisty. Jsou to nej přednější síly v Londýně, zejména tenor a alt jsou překrásné hlasy. Musím však v krátkosti naznačiti, jak silný je orchestr a sbor. Prosím Vás, nelekejte se! Soprány je 250, altů 160, tenorů 180 a basů 250; v orchestru pak vedou slovo: 24 housle první, 20 housle druhé, 16 viol, 16 cell, 16 kontrabasů. Dojem tak ohromného tělesa byl vpravdě okouzlující. Jest to vůbec k nevypsání.

V úterý dával Littleton na mou počest velké diner. Bylo asi 150 osob pozváno, mezi nimi nej přednější umělci a kritikové. Každý mne nejrůzněji vítal a vřele mi tiskl ruku. Večera toho byly přednášeny výhradně mé skladby: dva sbory Eja mater a Tui nati vulnerati ze Stabat mater, čtvero Cigánských melodii, jež přednesli pp. Hutchinson a Winch, árie z Tvrdých palic, kterou znamenitě zpíval Američan Santley, Trio dogmoll, dvě písně, jež přednesl pan Cummings, Moravské dvojzpěvy, jež zapěli p. Hutchinson a pí Monck-Mason a na konec sbor Virgo virginum praeclara ze Stabat mater. Zdrželi jsme se až do půl třetí hodiny ranní.

Littleton je velice roztomilý muž a nesmírný boháč; jest to věru báječné zařízení a žití v jeho knížecím domě. Na jeho žádost budu psát nové oratorium ke slavnosti v Leedsu [...]

[Při koncertu] hned při vstoupení byl jsem od obecenstva, čítajícího asi 12 000 hlav, bouřlivým potleskem přijat. Od čísla k číslu rostlo všeobecné nadšení a ku konci byl potlesk tak veliký, že jsem se znova a znova musel obecenstvu děkovat. Zároveň z druhé strany i orchestr a sbor mě nejvřelejšími ovacemi zahrnovaly. Zkrátka dopadlo to tak, že si ani lépe přáti nemohu.

Ze všeho jsem již nabyl přesvědčení, že nyní nastává pro mne zde v Anglii nová a bohdá šťastnější doba, která, jak doufám, vůbec českému umění dobře ponese ovoce. Angličané jsou dobří, srdeční a hudbymilovný národ a známo, že koho si jednou oblíbí, tomu také zůstanou věrni. Dejte bůh, aby i mně se tak stalo.“

■ Petr Dvořák
právník skladatele

Program „Dědo, jak to tenkrát bylo?“ přiblíží všem generacím život a práci horníků na Příbramsku. Foto: HMP

Registrace začíná v 9.00, následovat budou závody dětí, pěší trasa i hlavní běh dospělých. Prohlídky Památníku Vojna začínají vždy v celou hodinu, poslední v 16.00.

Pohnutou minulost mohou zájemci poznávat v průběhu celého roku také díky naučné stezce „Po stopách politických vězňů“, která připomíná konkrétní příběhy nespravedlivě odsouzených.

HAVÍŘSKÉ ŠPRÝMOVÁNÍ

Říjnový program uzavře státní svátek 28. října, kdy muzeum zpřístupní své příbramské expozice a podzemní trasy za snížené vstupné. V areálu Ševčinského dolu bude navíc od 10.00 do 16.00 připraven program pro rodiny s dětmi s názvem Havířské šprýmování, který hravou formou přiblíží práci i každodenní život horníků v minulosti. Návštěvníci se mohou těšit např. na zábavné hry a kvízy s hornickou tematikou, na jízdu hornickým vláčkem nebo na hledání vzorků minerálů na odvalu. Vstup do jednotlivých expozic muzea bude po celý den za symbolickou korunu. Za „kačku“ si zájemci mohou prohlédnout i pobočky Památník Vojna Lešetice, Skanzen Vysoký Chlumeč a Muzeum zlata Nový Knín.

■ Stanislava Charvátová
Hornické muzeum Příbram

Když hudba spojí Příbram s Ledrem

Když se po deseti letech znovu rozezní nástroje italského dechového orchestru Corpo Bandistico Valle di Ledro v Příbrami, člověk si uvědomí, že některá přátelství časem nezmizí. Jen na chvíli utichnou – aby pak mohla zaznít o to silněji.

Členové souboru přijeli z naší partnerské oblasti Ledro na prodloužený víkend od 11. do 13. září, který byl doslova nabitý programem. Jejich první kroky vedly do Prahy. Během jediného dne stihli navštívit Loretu, Pražský hrad, Kampu s Lennonovou zdí, Karlův most, Staroměstský orloj i Rudolfinum.

NEJEN PODPISY A OFICIÁLNÍ NÁVŠTĚVY

V pátek odpoledne se setkali s hudebníky mužského pěveckého sboru Cima d'Oro z Valle di Ledro, který vystupoval společně s Příbramskou filharmonií v kostele sv. Jakuba. Právě tento společný česko-italský koncert byl krásnou připomínkou toho, že partnerství měst není jen záležitostí podpisů a oficiálních návštěv, ale především lidí, kteří spolu něco prožívají. Večer pak patřil setkání s dalšími zahraničními hosty, kteří do Příbrami přijeli na tradiční Běh hasičů do Svatohorských schodů. Mezi závodníky nechyběli ani hasiči z Valle di Ledro – a tak bylo hned jasné, komu budou italské hosté při sobotním závodě nejvíce fandit.

Sobotní ráno začalo slavnostním průvodem z náměstí T. G. Masaryka směrem ke Svaté Hoře, kde se konala Příbramská svatohorská šalmaj. Italské muzikanty se stali jeho nepřehlédnutelnou součástí a svými nástroji doprovázeli účastníky během výstupu hudbou a úsměvem. Ještě před samotným vystoupením měli hosté možnost poznat Svatou Horu také jinak. Prohlédli si baziliku i muzeum a obdivovali krásu jednoho z nejvýznamnějších míst Příbrami. Potom už ale přišla chvíle, na kterou se mnozí návštěvníci Šalmaje těšili, a bylo opravdu na co.

Italská návštěva před svatohorskou bazilikou. Před sto lety se zde podobně fotili italské exulanti.

Foto: Jarmil Proněk

AHOJ PŘÍBRAM

Publikum na začátku pozdravilo italský dechový orchestr Corpo Bandistico Valle di Ledro pozdravem Ciao Ledro a ten jim odpověděl „Ahoj Příbram“ a hned naplnil pod vedením dirigenta Marco Isacchini prostor energií,

temperamentem a typickou jižanskou bezprostředností. Závěr vystoupení pak patřil nejznámějším italským populárním písním. A právě tehdy se mezi hudebníky a posluchači definitivně smazala hranice mezi pódium a publikem. Lidé tleskali do rytmu, usmívali se a nechali se strhnout atmosférou. Odměnou muzikantům byl na závěr bouřlivý potlesk. Bravo!

Den ještě nekončil. Po náročném programu si italské hosté užili večerní část slavnosti a závěrečný koncert skupiny Ginevra, kterým vyvrcholil program letošní 19. Příbramské svatohorské šalmaje. V neděli se hosté vydali do Hornického muzea Příbram. Velmi je zaujala nejen prohlídka podzemí, ale také venkovní expozice na Ševčinském dole, která jim umožnila nahlédnout do hornické historie našeho města zase z jiné perspektivy. Pak už přišel čas rozloučení a návratu do Ledra.

Člověk by si po tak nabitém prodlouženém víkendu mohl říct, že se konečně těší domů, na klid a odpočinek. Jenže právě tehdy zjistí něco zvláštního. Že vám najednou někdo chybí. Tak se budeme moc těšit na viděnou příště. Za uskutečněním takového setkání ale stojí také lidé, kteří podobným vztahům věří a pomáhají je udržovat. Neocenitelnou podporu přitom poskytlo město Příbram, díky němuž se mohli naši italské přátelé cítit v našem městě jako doma a prožít zde víkend, na který se jen tak nezapomíná. Arrivederci, přátelé z Ledra.

■ Jarmil Proněk

Výroční zpráva odhaluje, jaký byl rok 2025

Kolik lidí volalo na linku 156? Kolik žáků chodí do příbramských škol? Jak skončilo hospodaření města? A kolik bylo přestupků za rychlé řízení vozidla? Všechny tyto údaje obsahuje výroční zpráva města Příbram za rok 2025. Přinášíme výňatky z dokumentu. Kompletní výroční zprávy od roku 2021 jsou na webu pibram.eu nebo pod přímým odkazem 1url.cz/@vyrocni-zprava.

SKUTEČNÉ PŘÍJMY A VÝDAJE MĚSTA

Daňové příjmy celkem: 886 467 000 korun
Nedaňové příjmy celkem: 159 450 000 korun
Kapitálové příjmy: 20 073 000 korun
Přijaté transfery celkem: 196 607 000 korun
Příjmy celkem: 1 262 597 000 korun
Běžné výdaje celkem: 1 134 581 000 korun
Kapitálové výdaje celkem: 226 733 000 korun
Výdaje celkem: 1 361 314 000 korun
Saldo příjmů a výdajů: -98 717 000 korun
Financování: 98 717 000 korun

INVESTICE A OPRAVY MĚSTA

Investice: 151 236 763 korun
Opravy a údržba: 124 783 146 korun

FINANČNÍ PŘÍSPĚVKY PRO ORGANIZACE

Technické služby města Příbrami: 175 724 190 korun (včetně investičního příspěvku)
Školy: 71 006 170 korun
Sportovních zařízení města: 70 750 000 korun (včetně investičního příspěvku)
Divadlo A. Dvořák: 43 880 000 korun (včetně investičního příspěvku)
Centrum sociálních a zdravotních služeb: 42 943 732 korun
Knihovna Jana Drdy: 16 500 000 korun (včetně investičního příspěvku)
Galerie Františka Drtíkova: 9 016 900 korun

POČET ZAMĚSTNANCŮ MĚSTSKÝCH ORGANIZACÍ

Městský úřad: 109
Centrum sociálních a zdravotních služeb: 162
Technické služby: 152

Sportovní zařízení města: 86

Divadlo A. Dvořák: 62
Městská policie: 52
Knihovna Jana Drdy: 26
Městská realitní kancelář: 11
Galerie Františka Drtíkova: 6
Městské kulturní centrum: 4

MĚSTSKÁ POLICIE – VYBRANÉ ÚDAJE

Počet oznámení na lince 156: 13 914
Počet osob převezených do záchytné stanice: 21
Počet vraků vozidel: 165
Počet osob předvedených na Policii ČR: 29
Počet odchycených psů a jiných zvířat: 188
Přestupky fyzických osob podle zákona o silničním provozu: 11 381 + 4034 (rychlost)
Počet přestupků projednaných příkazem na místě: 3997
Počet zkontrolovaných osob: 657

ODDĚLENÍ SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ PÉČE A SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ

Městská ubytovna: využití (počet uzavřených smluv): 37
Sociální byty: využití (počet uzavřených smluv): 34
Komunitní dům seniorů: využití (počet uzavřených smluv): 26
Domy s pečovatelskou službou: využití (počet uzavřených smluv): 355

POČTY ŽÁKŮ A STUDENTŮ K 30. ZÁŘÍ 2025

MŠ: 1170 dětí
ZŠ: 3956 žáků (ZŠ Školní 827, ZŠ 28. října 686, ZŠ pod Svatou Horou 628, ZŠ Bratří Čapků 583,

ZŠ Jiráskovy sady 545, ZŠ Březové Hory 483, ZŠ Waldorfská 204)

ZUŠ: 1048 žáků

SŠ: Waldorfská 146 žáků

NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM

V roce 2025 dosáhla průměrná míra vyřídění recyklovatelných složek komunálního odpadu 44,71%. Město nedosáhlo zákonem stanovené hranice, kdy podíl odděleně soustředovaných složek komunálního odpadu měl v roce 2025 činit alespoň 60%.

PRODUKCE KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

Směsný komunální odpad: 6973,1 tuny
Uliční smetky: 169,3 tuny
Velkoobjemový odpad: 941 tun

PSÍ ÚTULEK

Psí útulek v roce 2025 poskytl péči celkem 95 psům, přičemž většina byla přijata prostřednictvím Městské policie. Nový domov našlo 31 psů, dalších 52 se vrátilo původním majitelům.

MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

Za rok 2025 ujely linky MHD Příbram 783 428 km. Náklady města na provoz MHD včetně dopravní obslužnosti příměstských linek činily 56 045 895 korun. Tržby ve prospěch města Příbram za celý rok činily 10 477 543 korun.

PŘÍBRAMSKÁ PROVOZNÍ

Společnost Příbramská provozní zajišťovala v roce 2025 provozování a správu vodohospodářské infrastruktury města Příbrami. V roce 2025 společnost distribuovala 1 972 000 m³ pitné vody a vyčistila 2 750 000 m³ odpadních vod. Ztráty vody v distribuční síti dosáhly 16,92%. Hospodaření společnosti za rok 2025 skončilo kladným hospodářským výsledkem ve výši 3,6 milionu korun po zdanění při celkovém obrátu 202 milionu korun. Na zajištění provozu a poskytování služeb se podílelo 16 zaměstnanců.

MĚSTSKÉ LESY PŘÍBRAM

Městské lesy Příbram hospodaří na lesním majetku města o celkové ploše 1242 ha. Pod svou správou mají také lesní pozemky obcí Dubno a Dubenec. V roce 2025 bylo vytěženo 8119 m³ dřevní hmoty a ta byla následně prodána odběratelům. Bylo obnoveno 11,36 ha lesních porostů, z toho přirozená obnova 3,48 ha a výsadba 7,88 ha. Při zalesnění byly použity sazenice: smrk ztepilý (17 000), jedle bělokorá (6000), douglaska tisolistá (1000), dub letní (5000) a olše lepkavá (1000).

■ Stanislav D. Břeň

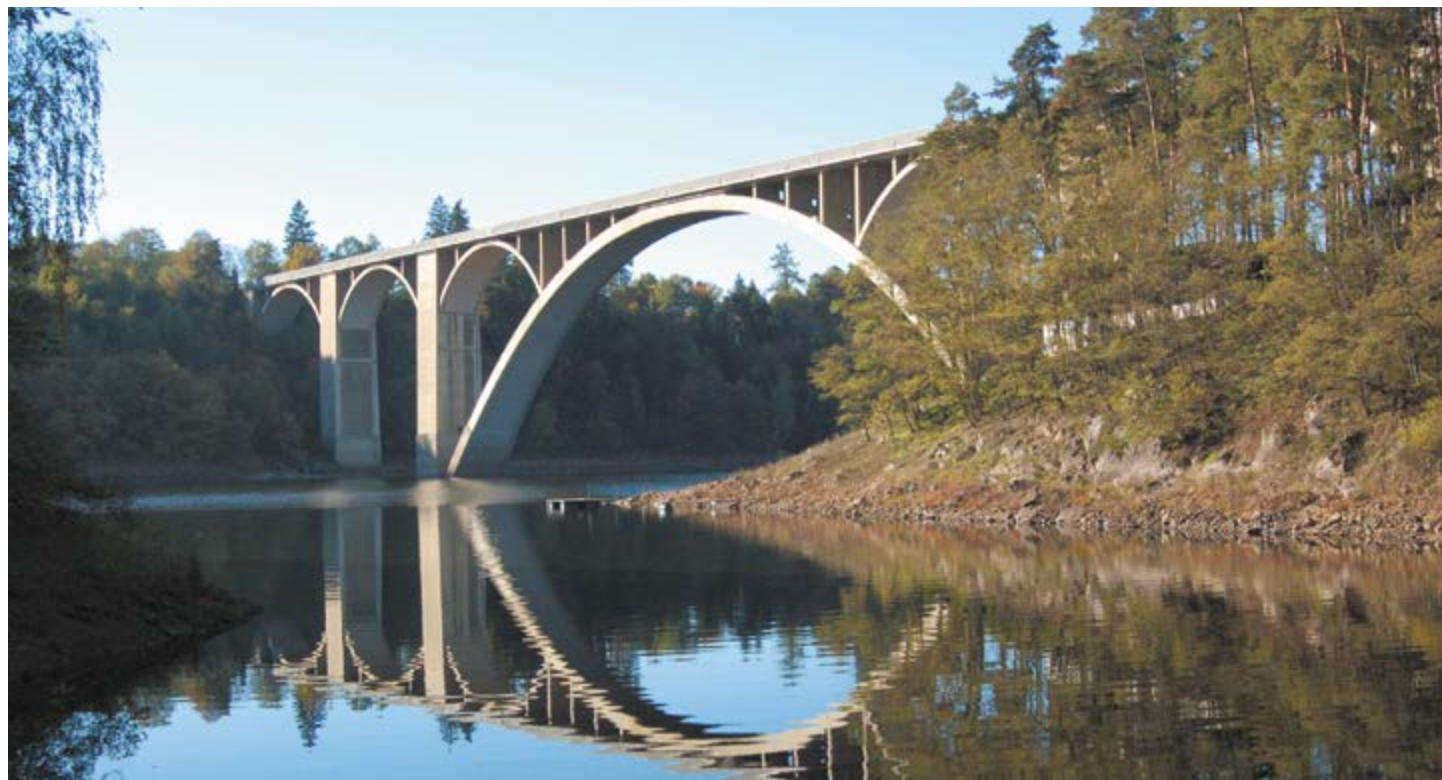

Městský úřad v číslech za rok 2025

- 9 789 vydaných občanských průkazů
- 4 547 vydaných cestovních dokladů
- 129 uskutečněných svatebních obřadů
- 7 030 vydaných řidičských průkazů
- 2 982 provedených prvních registrací vozidla
- 7 630 provedených změn vlastníka vozidla
- 1 979 provedených zkoušek uchazečů o řidičský průkaz
- 54 vydaných registračních značek na přání
- 108 vydaných registračních značek pro elektromobil
- 381 vydaných rozhodnutí a povolení záměru na pozemní a inženýrské stavby
- 231 vydaných kolaudačních rozhodnutí
- 361 vydaných povolení záměru vodních staveb
- 26 vydaných povolení záměru silničních staveb
- 377 vydaných závazných stanovisek památkové péče
- 4 963 vyřízených přestupků v dopravě
- 14 112 měření pomocí radarů
- 1 579 projednaných přestupků na úseku veřejného pořádku, občanského soužití a ve věcech majetkových
- 149 projednaných přestupků v oblasti životního prostředí
- 407 vydaných rybářských lístků
- 502 vydaných loveckých lístků
- 576 nově registrovaných podnikatelských subjektů
- 48 realizovaných výběrových řízení na veřejné zakázky

Od Podolského mostu k jeho historickému předchůdci

Opustíme Chřešřovice (z minulého článku) a po Vltavě vyplujeme dále na sever. Vodní dílo Orlík nás asi po 3 km navede k technické památce, která se rozhodně nedá přehlédnout – k obdivuhodnému Podolskému mostu.

Vltava, Podolský most.

Foto (2×): Jaroslav Hadrment

Jedná se o subtilně působící, velmi elegantní železobetonový silniční most, dokončený v roce 1942, v délce 510 m překonávající Vltavu na trase Písek – Tábor. Je sestaven z devíti oblouků, z nichž ten nejširší, ve střední části mostu, má parabolický tvar šířky 150 m a jeho vrchol je asi 60 m nad hladinou.

Nepřekvapí, že konstrukce tohoto mostu byla, dokonce ještě před jeho realizací, na Světové výstavě v Paříži (1937), jejímž hlavním tématem bylo „*umění a technika v moderním životě*“, oceněna zlatou medailí jako „*Krásný most Evropy*“. Výstavu prý tehdy navštívilo 31 milionů lidí.

Stádlec, řetězový most

Autory projektu našeho mostu byli architekti V. Janák, J. Brebera a L. Pacholík. Ve své době představoval vrchol československého mostního stavitelství a patřil k největším stavbám svého druhu v Evropě. Až v červnu roku 2023 (!) byl naším Ministerstvem kultury prohlášen za kulturní památku. Další z významných vltavských mostů, Žďákovský most, je o 25 let mladší.

Na obou koncích Podolského mostu najdeme parkoviště: na levém břehu s vyhlídkou na most, na pravém nedaleko přístaviště Podolsko. Přílehlá osada Podolsko dnes představuje jednu z významných rekreačních oblastí. Zimní sezonu zde přecházejí četné plachetnice či motorové lodě. Najdeme tu zimovat parníky vltavské osobní lodní dopravy (Vltava, Otava, Zvíkov a další).

V této souvislosti je třeba upozornit ještě na jednu místní raritu. Zmíněný podolský most měl totiž svého historického předchůdce – empírový řetězový most z roku 1848, jehož autorem je Vojtěch Lanna (1805–1866, česko-budějovický průmyslník, loďmistr a stavitel). Do seznamu památkové péče byl poprvé, ještě v původní poloze, zapsán v roce 1958. Most byl před napuštěním Orlické přehradní nádrže (1960) naštěstí demontován a postupně přenesen a znovu sestaven na řece Lužnici nedaleko

Výlet v kostce

Oblast: Povltaví

GPS start: Bernartice kostel
49.3691964N, 14.3810425E

Trasa: mapy.com/s/feguputusu

Vzdálenost: 15,6 km

Náročnost: střední

Typ: pro cyklisty

Značení: cyklostezka

Zajímavosti: Stádlec, řetězový most

městyse Stádlec, kde jej můžeme obdivovat dodnes.

Pokud si chceme prohlédnout oba zmíněné mosty, pak doporučuji např. dopravit se autem od Podolského mostu do Bernartic (8 km) a odtud na kole po cyklotrase č. 31 (15 km) k stádleckému řetězovému mostu. Oba mosty patří k našemu kulturnímu dědictví a rozhodně stojí za návštěvu.

■ Jaroslav Hadrment

Příběhy z Březového vrchu XXX.: krutý život za sedmileté války

Panovnice Marie Terezie se nechtěla smířit s výsledky cášského míru, jímž po prohraných válkách o rakouské dědictví přišla o Kladsko a velkou část Slezska patřící původně k zemím Koruny české. Její nový ministr zahraničí Václav Antonín Kounic začal jednat s francouzským králem Ludvíkem XV., kterého čekal vojenský střet s Anglií, a tak zahájení smírného vyjednávání s Rakouskem uvítal. Dne 1. května 1756 byla podepsána tzv. první versailleská smlouva, jež Rakousku a Francii garantovala vzájemné obranné spojenectví.

Dobový tisk z příbramské Höchenbergerovy tiskárny.
Zdroj (2×): SOA v Praze – SOKA Příbram

Pruský král Fridrich II. vpádl koncem srpna 1756 do neutrálního Saska, a tak začala sedmiletá válka, kterou někteří historikové nazývají nultou světovou, protože zasáhla čtyři kontinenty a oceány.

V září 1756 obsadilo císařské vojsko Děčín a Ústí nad Labem a 1. října 1756 se utkalo s pruským vojskem u Lovosic. Výsledek bitvy byl nejednoznačný. Pak se část císařských vojáků stáhla za Ohří k Budyni.

V dubnu 1757 vpádli Fridrichovi vojáci třemi pohodovými proudy na území Čech a rychle zatlačili do vnitrozemí překvapené rakouské oddíly, kterým veleli princ Karel Lotrinský a maršál Maximilian Ulysses hrabě Browne. Před pražskými hradbami u Štěrbobol se 6. května 1757 armády střetly a rakouské vojsko utrpělo těžkou porážku.

Po svém vítězství zanechal Fridrich II. 50 000 vojáků u obležené Prahy a se zbývajícím 30 000 muži táhl ke Kolínu proti rakouskému vojsku. Za hradbami Prahy tábořilo asi 40 000 mužů z ustupující rakouské armády, jejíž další část se rozptýlila po Čechách. Obě armády si však potřebovaly zajistit dostatek proviantu od zdejšího civilního obyvatelstva, pro které to často byla životní tragédie.

JEDLI A PILI BEZ MÍRY

Již 14. května 1757 nařídil pruský plukovník jezdecký Friedrich Wilhelm von Seydlitz, aby Příbramští hned dodali do pruského ležení u Prahy všechnu svou slámu. Obec Prusům poslala 212 otepí, pak následovaly povinné dodávky potravin a krmení pro koně. Dne 22. května 1757 Prusové obsadili většinu Berounského kraje. Dne 27. května přijel do Příbrami pruský generálporučík dragounů Heinrich von Manteuffel s doprovodem a nařídil další velké dodávky, přestože už byly zdejší sýpky i magacín (sklad) prázdné. Dne 31. května musela Prusům ve městě hrát hudba a prusí vojáci si sem nechali dovážet proviant z Březnice. Jedli a pili bez míry. Když byl Manteuffel podruhé tážán, mnoho-li patří denně na muže a koně, obrátil se ke svým dragounům a pravil: „Jezte a chlastejte, nechte si dát, co se vám líbí.“

Dalšího dne přitáhla k městu část pruské armády pod velením generála Wolfa Friedricha von Retzow. Magistrát se obával zpusťování města, a tak vyslal ke generálovi městského písaře Václava Kestřánka s prosbou, aby město ušetřil. Generál sice nařídil veliteli husarského pluku rytmistru de Galli, aby městu neškodil, ale příbramští a březohorští hospodáři opět museli vojákům dodávat obilí, maso a pivo. Pod výhrůžkou zapálení města a tělesných trestů Prusové nařídili, že jim zdejší městští úředníci budou pomáhat při rozepisování dodávek potraviny pro koně v Prácheňském kraji. Když to magistrát odmítl, dal rytmistr zapáhnout čtyři koně k žebříňáku, na kterém nechal purkmistra Jana Václava Kušičku a dva radní v poutech odvézt před Prahou k pruskému vojsku ležícímu před Prahou. Rytmistr odtáhl z Příbrami 8. června 1757.

Dne 17. června 1757 přijelo do Příbrami asi 400 Prusů. Požadovali potraviny, jejich hejtmán ve vzteku zbil zdejšího rychtáře. V noci pruský velitel nařídil, aby všichni měšťané přivezli své hnojné vozy naplněné kamením a zemí a postavili je na začátek ulic. Z vozů byly postaveny hradby, které byly každého rána z ulic odtahovány. Když se roznesla zpráva o blížícím se císařském vojsku, Prusové ustoupili a zanechali ve městě část zásob, které si odvezli císařští vojáci.

Po složitých manévrech se obě armády 18. června utkaly v bitvě u Kolína, v níž Rakoušané vybojovali důležité vítězství. Fridrichova armáda ztratila téměř polovinu vojáků a byla nucena se stáhnout k Praze. 20. června 1757 ukončila její obléhání a začala ve dvou proudech ustupovat směrem k saským a žitavským hranicím.

Tehdy si Prusové zajeli do Příbrami pro proviant, který tu zanechali před bitvou. Protože ho nenašli, vyhrožovali městu vydrancováním. Městská rada poslala písaře Václava Kestřánka s impresorem a obecním starším Františkem Augustinem Höchenbergerem vyjednávat do nepřátelského tábora a Prusové za výkupné 120 dukátů město ušetřili. Kromě nich stál pruský vpád dalších 387 zl. V červenci se situace uklidnila a na radnici se opět začalo úřadovat.

Jednání o mír s Marií Terezií nebyla úspěšná, a tak se Fridrich II. rozhodl dál pokračovat ve válce. V létě 1758 táhla část jeho vojska přes Českou Třebovou a Litomyšl k Hradci Králové. V říjnu 1758 leželo v Příbrami asi šest císařských pluků, v prosinci městem procházela další vojska. Ve zdejších kraji se v těchto letech sice nebojovalo, avšak vojenské dodávky a příprave pro jině válčící rakouskou armádu pokračovaly až do konce roku 1762.

FORŠPANY BŘEZOHORSKÝCH USEDLÍKŮ

Každý větší hospodář se snažil, aby mu zůstal aspoň nějaký tažný dobytek, kráva byla nezbytností pro přežití každého hospodářství. Pro březohorské sousedy a obyvatele, tj. majitele nemovitostí, se dochovaly přehledy foršpanů (povinných příspěvků) pro vojenské účely a finančních příspěvků na ně od listopadu 1758 do roku 1762.

Na Březovém vrchu bylo tehdy 25 majitelů hospodářství platících kontribuce a další daně. Pokud už dovolili na svých parcelách postavit se souhlasem knapšaftu další malé domky, z nichž jejich majitelé platili činži hospodáři „mateřského“ stavení, museli tito „činžovníci“ svému hospodáři přispívat i na kontribuce a foršpany.

Do seznamů povinných příspěvků na foršpany byli v roce 1758 zapsáni Josef Káš (měl i druhé zdaněné hospodářství, tzv. Koutovské), Jan Podleský, Matěj Tichý, vdova Anna Mlád-

Prusové si zajeli do Příbrami pro proviant, který tu zanechali před bitvou. Protože ho nenašli, vyhrožovali městu vydrancováním.

Soupis zaplacených a dlužných částek na foršpany vyměřených březohorským usedlíkům za roky 1760 až 1762. Vyhotoval ho Petr Jan Havlík, březohorský písař knapšaftu a učitel.

ková, Jan Jokl, Vavřinec Brož, Jan Fiala, Václav Chochole, Martin Illink, Václav Novák, Vojtěch Kříž, Václav Köller (Kheller), vdova Dorota Kiliánová, Jan Vytipač, František Holubička, Matěj Káš, Josef Brož, Jan Keller, Tomáš Callej (s Duchkovou), Barbora Křížová, Petr Kříž, Jiří Chochole, Jan Podleský a Jáchym Káš. Do poloviny června 1762 Matěje Tichého vystřídal Tomáš Pešek, přibyli Jáchym Káš s Adamem Fialou, vdova Eva Khunnová.

Březohorští hospodáři od podzimu vozili mouku, oves a seno pro císařskou armádu ke Kolínu, z Prahy do Lovosic, do Žatce, Loun, Libic, Staré Boleslavi, do Saska a Slezska, do Prahy, Berouna, Českých Budějovic a do Hradce Králové, přestože nemohli dobytek například pro 97 předepsaných povozů do zásobáren v Hradci Králové sehnat, neboť město Příbram a jeho vesnice byly třikrát zasaženy dobytčím morem.

Povozy s vojenskými dodávkami vypravoval nejčastěji Josef Káš, další zajišťovali Matěj Tichý (Tomáš Pešek), Jan Mládek (vdova Anna Mládková), Vavřinec Brož, Petr Kříž, Jiří Chochole, Jan Podleský a Jáchym Káš. Včetně zpáteční cesty stál povoz do Zbraslavi většinou 3 zl., do Prahy 5 zl., do Lovosic 5 zl., do Plzně a odtud hned do Prahy 10 zl., do Mladé Boleslavi 5 nebo 8 zl., do Kolína 10 zl. Jezdilo se jednou až několikrát měsíčně podle rozkazu. Jak to chodilo, ukazuje dochovaný lístek z 5. prosince 1761, kterým příbramský purkmistrovský úřad nařizuje, že „zítra okolo jedné

hodiny po poledni musí Březohorští poslat dvě fůry s ovsem a moukou do magacínu v Praze.“

Například od listopadu 1758 do února 1760 stály březohorskou obec tyto foršpany 145 zl. 24 kr. Tato částka byla rozvržena k zaplacení mezi březohorské sousedy a obyvatele, kteří ale často neměli hotovost, a tak za ně byla jejich částka zaplacená z pokladny knapšaftu, který jejich dluhy po celou dobu války evidoval. Při posledním dochovaném vyúčtování povinných příspěvků na foršpany březohorských sousedů za období od 2. srpna do 15. srpna 1762 vyšlo najevo, že měli zaplatit 104 zl. 50 kr., ale uhradili jen necelou polovinu – 47 zl. 14 kr., takže jejich dluh činil 57 zl. 3 kr. Ze seznamu jsou také dobře vidět obrovské rozdíly v zámožnosti jednotlivých sousedů: nejmajetnější Josef Káš a Jan Podleský měli zaplatit po 16 zl. 6 kr. Matěj Tichý a vdova Anna Mládková po 13 zl. a 19 kr. Každý z šestice nejchudších sousedů měl zaplatit pouze něco přes 19 kr. Ani tak ale tři z nich nezaplatili ani třetinu. Za 19 kr. totiž mohli koupit asi sedm a půl litru žitné mouky, což je přibližně 4,5 kg. Z tohoto množství se dalo upéct zhruba 9 kg chleba, který musel skromnému člověku a jeho rodině vystačit na několik týdnů.

Pokračování příště.

■ **Věra Smolová**

SOA v Praze – SOKA Příbram

KALENDÁRIUM

2. října 1406

Arcibiskup Zbyněk Zajíc z Házmburka vydal městu Příbram privilegium, kterým mimo jiné udělil obyvatelům právo svobodně odkazovat svůj majetek.

6. října 1876

Na dole Marie spadl horník ze stoupacího stoje a poranil své dva kolegy. Sám na následky pádu zemřel.

8. října 1916

V osm hodin ráno byla na obloze zpozorována duha zářící sytými a jasnými barvami. Úkaz neobvyklý pro říjnové počasí si někteří z diváků vykládali jako znamení blízkého míru.

17. října 1926

Houslový virtuóz Roman Wišata uspořádal v Příbrami koncert ve prospěch Masarykovy ligy proti tuberkulóze. Program složený z klasických i modernějších skladeb publikum nadchl a vyžádalo si od umělce přidavek.

22. října 1896

Asi ve tři hodiny ráno se potulovala skupinka mladíků Vojtěžskou ulicí na Březových Horách. V budově šachty Vojtěch rozbili kameny osm skleněných tabulí v oknech a vloupali se dovnitř. Chtěli vniknout do kanceláře c. k. strojního a stavebního inspektora. Ve vandalismu pokračovali i dál. V sadech ničili keře, vyvraceli výstražné tabulky a rozbíjeli okna spícím obyvatelům. V noci z 22. na 23. října se výtržnosti objevily znovu. Po pachatelích vyhlásilo četnictvo pátrání.

26. října 1666

Do města přijel královský místodržící a prezident české královské komory Aleš Ferdinand Vratislav hrabě z Mitrovic a na Nalžovicích, aby obnovil zdejší konšelský úřad. Primátorem zůstal Jindřich Cantoris a dalších osm konšelů setrvalo ve svých úřadech, takže byli jmenováni pouze tři noví konšelé.

27. října 1936

Začaly dvoudenní oslavy svátku 28. října. Byly spojeny s uvítáním dělostřeleckého pluku č. 331. V sedm hodin večer zazněla na hlavním náměstí skladba Zborov. Druhý den v devět hodin ráno vyšel průvod krovovaných spolků od nádraží přes Plzeňskou ulici a náměstí k pomníku Svobody, kde byly odhaleny desky se jmény padlých vojáků. Po návratu na náměstí vykonal zástupce ministerstva národní obrany generál Macháček přehlídku vojska. Následovala přísaha nováčků. V jedenáct hodin dopoledne byla slavnost ukončena.

28. října 1906

V budově okresního soudu se konalo kontrolní shromáždění domobranců.

■ **Tereza Pruchová**

Státní oblastní archiv v Praze – Státní okresní archiv Příbram

Městské prostory k nájmu a prodeji

- nájem objektu o zastavěné ploše cca 286 m² budovy č. p. 142, ul. Školní v Příbrami VIII, která je součástí pozemku p. č. 4239/18 v k. ú. Příbram;
  - nájem místností o celkové výměře 53,33 m² v 1. nadzemním podlaží v levé části budovy č. p. 400 v ul. Legionářů v Příbrami VII. Budova je součástí pozemku p. č. st. 1306 v k. ú. Březové Hory;
  - nájem místnosti o celkové výměře 22,80 m² v 1. nadzemním podlaží v levé části budovy č. p. 400 v ul. Legionářů v Příbrami VII. Budova je součástí pozemku p. č. st. 1306 v k. ú. Březové Hory;
  - nájem místností o celkové výměře 67,90 m² v 1. nadzemním podlaží v levé části budovy č. p. 400 v ul. Legionářů v Příbrami VII. Budova je součástí pozemku p. č. st. 1306 v k. ú. Březové Hory;
  - nájem místností o celkové výměře 34,50 m² v 2. nadzemním podlaží v levé části budovy č. p. 400 v ul. Legionářů v Příbrami VII. Budova je součástí pozemku p. č. st. 1306 v k. ú. Březové Hory;
- dova je součástí pozemku p. č. st. 1306 v k. ú. Březové Hory;
- prodej objektu o celkové výměře 227 m², budova č. p. 537, ulice Bratří Čapků v Příbrami VII, která je součástí pozemku p. č. st. 1165 v k. ú. Březové Hory;
  - nájem vývěsní skříňky, umístěné v Riegrově ulici v Příbrami I, na pozemku p. č. 648/19 v k. ú. Příbram.
- Více informací na úřední desce (edeska.pribram.eu/eDeska).

Město dále nabízí ke krátkodobému nájmu:

- Jednací sál, nám. T. G. Masaryka 121, Příbram I, nájemné činí 1300 korun akce do jedné hodiny včetně, každá další i započatá hodina 200 korun. Cena za úklid činí 850 korun.

■ Jednací místnost ve 2. nadzemním podlaží vlevo ve 2. pavilonu v levé části areálu v Příbrami VII, Žežická 193, nájemné činí 185 korun za každou i započatou hodinu. Ceny jsou včetně DPH.

Bližší informace poskytne Jana Vašková (Odbor správy majetku) - jana.vaskova@pribram.eu, 318 402 521.

Podezřelé nálezy

Nálezy zbraní, nevybuchlých granátů a jiné munice ještě z dob válečných konfliktů nejsou ještě dnes žádnou výjimkou. Lidé je nacházejí při procházkách přírodou, při sběru lesních plodů, při práci na zahradě či na poli, na dnech rybníků, ale i při úklidu sklepů nebo půdních prostor starších domů. Velmi často je nalézají osoby, které používají detektory kovů.

Každý, kdo nalezne zbraň, střelivo nebo nějakou municí, je povinen neprodleně oznámit nález Policii ČR, jinak se vystavuje trestnímu stíhání na úseku nedovoleného ozbrojování. Navíc neodborné zacházení s takovým nálezem může mít fatální následky.

Jak postupovat v případě nálezu podezřelého předmětu? Především je nutné zachovat nejvyšší míru opatrnosti. Zásadně s věcí nijak nemanipulovat, protože hrozí poměrně vysoké riziko výbuchu. Rozhodně neodnášet danou věc na policejní služebnu, nalezce tím ohrožuje nejen sebe, ale i své okolí.

Důležité je místo nálezu nějak označit, např. kapesníkem či čepicí, odstoupit do bezpečné vzdálenosti a přivolat policii přes bezplatnou linku 158. Na místo pak nepouštět žádné jiné osoby. Po příjezdu příslušníci policie prostor zajistí a následně se dostaví policejní pyrotechnik, který municí odveze k řízené likvidaci nebo ji v krajním případě odpálí na místě.

■ Monika Schindlová
Policie ČR Příbram

POMŮCKY: RÁTEL INVAR, INIE, SEVT	FR. ŘEKA	NIKOLVÁ OCEL	1.DÍL TAJENKY	◆	LATINSKÁ SPOJKA A	MRKNUTI	TÁBOR	DROGA Z MAKOVIC	◆	ZN. JEDNOTKY HMOTY (KILO- GRAM)	ANGL. PÁZE, RUKA	2.DÍL TAJENKY	VYDAVA- TELSTVÍ TISKOPISU	ŘÍČNÍ KYTOVEC
VINAŘSKÝ STROJ			◆	DOMÁCÍ VÝROBCE POTRAVIN					◆	NĚKAM		◆		
OKR. NÁRODNÍ VÝBOR				KLUS KONĚ						ANGL. ZELENÝ				
				OBLŮHA						POHLED (BÁSN.)				
RUSKÝ CAR					TĚLO- CVIČNÝ POHYB					ŘÍMSKÝCH 1506				
					PSANÍ					SPOU PROVE- DENÝ ŠITÍM				
MEDOJED KAPSKÝ						TEP				NĚMECKÉ ZEN. JMENO				
						CIZÍ ŽENSKÉ JMENO				OKRUH (BÁSN.)				
ASUSKÁ ZEMĚ						DOMÁCKÝ METODU ODBYT STROJŮ A NÁRADÍ							SOPEČNÉ MAGMA	PRACOVAT NA STAVU
◆	CHLORO- VODIK	MOTO						HLUBOKÝ VYSTŘIH						
		JIŽANSKÝ GENERÁL						CHŘÁSTI						
VIDA				NOVINY A ČASO- PISY					ČÁST SPORAKU					
				BUŠENÍ					STAT MEZI EVROPOU A ASIÍ					
DRUH JEHLIČ- NATE DŘEVINY					ANGL. SŮL					NEŠI- KOVNÁ				
					HORSKÁ KOZA					PAJDAT				
OPAK PRAVÁKA						NEVZDĚ- LANEC					ŠACHOVÉ ZAKON- ČENÍ			
						AUSTR. VAČNATEC					BAHNO			
◆	PLATIDLO EVROPSKÉ UNIE	SLOVEN JINAK					STAVENÍ ZE DŘEVA						MINIA- TURNÍ	ANGLIČAN
		ČÁST SCHODIŠTĚ												
NANUK							ANGL. ŘÍČT					MILIBAR		
							ANGL. MAPA							
SOUČÁSTI HRNCE				3.DÍL TAJENKY	◆							EVROPAN		
				SLOVEN- SE								ÁČKOLI		
SPZ ROKYČAN			MOC					UTISKO- VATELE						
PŘED- LOŽKA S 2 PÁDEM				STŘEŠNÍ SVOD				OBRÁTIT						

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na říjen. Tajenka ze zpravodaje 9/2026: Divoké husy svačinu odnášejí a zimu přinášejí. Knihu vyhrává Karel Červený. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštění tajenky můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako 8. v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

108. VÝROČÍ ZALOŽENÍ REPUBLIKY

27. 10. 13.00 Pietní akt u pomníku Svobody v Arnoštových sadech
27. 10. 13.45 Pietní akt u sousoší Padlým synům Březových Hor na náměstí Hynka Kličky

DVOŘÁKOVO NÁBŘEŽÍ

3. 10. 8.00–12.00 Farmářské trhy
17. 10. 8.00–12.00 Farmářské trhy + Dílnička pro děti

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA 121

17. 10. 11.00–22.00 Vinný košť

TS PŘÍBRAM, UL. U KASÁREN

10. 10. 10.00–15.00 Den otevřených dveří

INFORMAČNÍ CENTRUM, PRAŽSKÁ 129

24. 10. Týden turistických informačních center

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA

1. 10. 19.00 Modrý z nebe
7. 10. 11.00 Parchanti
7. 10. 19.00 Parchanti
9. 10. 19.00 Zamilovaný velvyslanec
10. 10. 14.00 Prohlídka divadla
13. 10. 19.00 Parchanti
15. 10. 19.00 Jakub Smolík – koncert
18. 10. 16.00 Ať žijí duchové
19. 10. 19.00 Zamilovaný Shakespeare
21. 10. 19.00 Past na myši
22. 10. 19.00 Čtvero ročních období a další hudební skvosty
24. 10. 19.00 Kdyby tisíc klarinetů
26. 10. 16.00 Zamilovaný Shakespeare
28. 10. 19.00 Limonádový Joe
29. 10. 19.00 Olmerka

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB

5. 10. 19.00 Hovory M s Vladimírem Váchalem
6. 10. 19.00 Zlatka Bartošková – Šansony
9. 10. 19.00 Kosmonautika převážně nevážně
12. 10. 19.00 Kavárna U Nulté hodiny s Martinem Stropnickým
13. 10. 19.00 Hovory M s Martinem Hliským
16. 10. 19.00 Folková Veillée
20. 10. 19.00 Kouzelné ostrovy

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL

10. 10. 17.00 Mladé hudební talenty míří do Příbrami!
21. 10. 19.00 Muzikálový koktej

DIVADLO A. DVOŘÁKA – KINO

1. 10. 19.00 Pravda, nebo lež
2. 10. 17.00 Proč bychom se nezabili
2. 10. 20.00 Digger
3. 10. 16.00 Zapomenutý ostrov
3. 10. 19.00 Tango pro 3
4. 10. 19.00 Bývalý šéf jihočeské mordparty míří do Příbrami!
8. 10. 17.00 Šipkaři
9. 10. 17.00 Pat a Mat: Zpátky na venkově
9. 10. 20.00 Wirbel
10. 10. 16.00 Tlapková patrola: Dinosauři film
10. 10. 20.00 V srdci divočiny
11. 10. 16.00 Šipkaři
V čase uzávěrky není další program kina k dispozici, aktualizovaný je na webu.

SVATÁ HORA

4. 10. 9.00–15.00 Lanový park 2026
4. 10. 14.00 Nedělní varhanní půlhodinka
6. 10. Výročí 165 let od příchodu redemptoristů

HORNICKÉ MUZEUM

- 10.–11. 10. Dědo, jak to tenkrát bylo? Důl Anna
18. 10. Běh pro republiku. Památník Vojna
28. 10. Havířské šprýmování. Ševčinský důl
28. 10. Do muzea za 1 Kč – Hornické muzeum Příbram a jeho pobočky

GALERIE FRANTIŠKA DRTIKOLA

1. 10.–10. 1. Inventura – Devadesátky Karla Babíčka
21. 10. 17.00 Podzimní koncert ZUŠ Příbram I

SENIOR POINT PŘÍBRAM

2. 10. Seniorská akademie 1. ročník
5. 10. Infoschůzka, od 13.00
6. 10. Turnaj v bowlingu
7. 10. Praha: Prohlídka chrámu sv. Mikuláše
8. 10. Právní poradna
8. 10. Putování po Brdech
9. 10. Seniorská akademie 2. ročník
13. 10. Turnaj v bowlingu
13. 10. Kino
14. 10. Praha: Exkurze – Letiště Václava Havla
15. 10. Vycházka: Blatná
16. 10. Seniorská akademie 1. ročník
19. 10. Přednáška: Rodokmen
20. 10. Seniorská akademie 2. ročník
20. 10. Turnaj v bowlingu
20. 10. Výlet: zámek Nelahozeves
21. 10. Seniorská akademie 3. ročník
27. 10. Turnaj v šipkách
27. 10. Turnaj v bowlingu
31. 10. Zvuková terapie
2. 11. Informační schůzka od 13.00
Další seniorské aktivity:
Společenské hry – středa od 10.00
Plavání pro seniory – sobota od 8.00 (na základě Karty seniora)
Country tance – středa od 13.00

FIT SENIOR – KLUBOVNA NA PŘÍKOPECH 103

1. 10. 16.45 Italština – zahájení kurzu
2. 10. 9.15 Zpívání s kytarou
5. 10. 10.00 Parkinson klub
6. 10. 9.30 Makovička
6. 10. 14.15 Pletařky
6. 10. 18.00 Cestovatelská přednáška: jižní Omán
7. 10. 10.00 Švadlenky: dokončení zástěry
7. 10. Výlet: Kolínsko
7. 10. 16.00 Technologie – zahájení kurzu
12. 10. 11.00 Logopedie pro parkinsoniky
14. 10. 9.30 Práce na notebooku
16. 10. 9.15 Zpívání s kytarou
19. 10. 10.00 Parkinson klub
20. 10. 9.30 Makovička
20. 10. 14.15 Pletařky
21. 10. 10.00 Švadlenky: nákrčníky
21. 10. 12.00 Výtvarný ateliér: práce s dýhou

FIT SENIOR – KLUBOVNA ŽEŽICKÁ 193

1. 10. 17.30 Taiči – zahájení kurzu
2. 10. 10.00 Uvolnění duše i těla
5. 10. 14.00 Barvy života: Mykologická poradna
7. 10. 9.30 Mozkogym III – zahájení nově skupiny
12. 10. 14.00 Barvy života: Moderní přístup ve fyzioterapii
13. 10. 9.30 Mozkogym I
13. 10. 13.00 Pletařky
14. 10. 9.30 Mozkogym II
14. 10. 15.00 Šachový klub
16. 10. 10.00 Uvolnění duše i těla
19. 10. 14.00 Barvy života: Spolek odrostlých holek Dobříš
21. 10. 9.30 Mozkogym III
23. 10. 10.00 Uvolnění duše i těla

26. 10. 14.00 Barvy života: Soutěž – švestkový koláč (Fara)
27. 10. 9.30 Mozkogym I
27. 10. 13.00 Pletařky

KNIHOVNA JANA DRDY

1. 10. 17.00 Beseda o vztazích, manipulaci a narcismu. Eva Zupančič, Alen a Vašek
5. 10. 17.00 Svědectví nového zákona. Část první. Přednáška doktorky Hany Tonzarové
6. 10. 17.00 Stopem až na jih Jordánska. Cestovatelská přednáška Radima Grzybeka
7. a 21. 10. 15.00 Digitální odysea 65+. Kurz práce s chytrým telefonem
12. 10. 10.00 Ověřování informací hrou. Workshop
12. 10. 16.00 Aha! Hodina s učitelem
13. 10. 10.25 Klub HP: Mohyla Jakuba Jana Ryby u Rožmitálu pod Třemšínem. Výlet
13. 10. 17.00 Dějiny umění: Světová secese. Přednáška Jany Froňkové
15. 10. 17.00 Thajsko. Cestovatelská přednáška Jana Hotového
19. 10. 14.00 Klub HP: Turecko – moře, pláže a také pěkná dřina. Cestovatelské vyprávění Kristýny Válkové
19. 10. 18.00 Knihovnický kvíz
20. 10. 17.00 Tajemné podzemí na našem území. Přednáška publicisty, spisovatele a fotografa Jana Antonína Nováka
22. 10. 8.30 Brain&Breakfast v Křižáku. Inspirativní snídane s online osobností
22. 10. 18.30 Obraz Doriana Graye. Malá divadelní společnost Kostým
26. 10. 16.30 Setkání genealogů
27. 10. 9.00 a 10.00 BookStart: Medvědí bubák. Setkání s pohádkou pro nejmenší

JUNIOR KLUB

9. 10. IT a Black Sabbath Revival
17. 10. Gentiana
23. 10. Bon Pari
24. 10. Pb Rap – Madhall
31. 10. Día de Muertos

WALDORFSKÁ ŠKOLA

20. 10. 16.00 Na prahu dospělosti – přednáška Ondřeje Ševčíka

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE

10. 10. 9.00–15.00 Den duševního zdraví
19.–23. 10. Puntíkový týden
29.–30. 10. Halloweenské podzimní prázdniny

SPORTOVNÍ HALA – VOLEJBAL

17. 10. 18.00 Příbram vs. Ústí nad Labem
24. 10. 18.00 Příbram vs. Praha
31. 10. 18.00 Příbram vs. České Budějovice

STADION NA LITAVCE

16. 10. 18.00 FK Příbram vs. FK Třinec
31. 10. 17.00 FK Příbram vs. FC Silon Tábořsko

BRDSKÝ BĚŽECKÝ POHÁR

3. 10. Běh města Příbrami
10. 10. Běh Bukovem
17. 10. Malá křivoklátská
18. 10. Příbramský půlmaraton
31. 10. Podzimní běh Dražovkou

KLUB ZDRAVÍ

7. 10. 17.30 Trávení není trápení. Přednáška Moniky Nauman

NÁKUPY POČKAJÍ, ŽIVOT NE!

Věděli jste, že defibrilátory (AED) v Kauflandu již pomohly zachránit řadu životů? V případě srdeční zástavy hrají klíčovou roli a jejich ovládání zvládne díky hlasové nápovědě každý.

I přesto má téměř polovina Čechů obavy, zda by byli schopni s přístrojem pracovat. Pojďme se názorně podívat, jak postupovat při záchráně lidského života s AED.

JAK POSTUPOVAT PŘI ZÁCHRANĚ ŽIVOTA:

1.

Nejprve zjistěte, zda je postižený při vědomí. Pokud ne, zakloněním hlavy mu zprůchodněte dýchací cesty a zkontrolujte, zda dýchá.

2.

Volejte linku 155 nebo tím někoho v okolí povězte. Hovor s operátorem zapněte na hlasitý odposlech. Pokud postižený nereaguje a nedýchá, ihned začněte s masáží srdce dle pokynů operátora.

3.

Otevřete pouzdro defibrilátoru (AED) a přístroj zapněte. Od tohoto okamžiku se řiďte jeho hlasovými a vizuálními pokyny.

4.

Obnažte hrudník dotýcného a nalepte na něj elektrody podle vyobrazeného návodu.

5.

Při doporučení výboje ustupte a stiskněte tlačítko. Poté pokračujte podle pokynů AED v masáži srdce až do příjezdu záchranářů.

AED najdete na informacích v každé z našich prodejen – připravený vám asistovat při záchráně lidského života.

**Nemějte strach pomoci,
s AED budete
přesně vědět,
jak postupovat.**

